

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštne proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Pomen Sueškega prekopa za Anglijo

Italija in Sueški prekop

Odkar je stopila Italija ob strani Nemčije v vojno, so se začeli vojni zapletljaji množiti ob Sredozemlju. Oba dohoda v Sredozemsko morje: Gibraltar in Sueški prekop, pridobivata vedno več na veljavi. Omenjeni vodni poti, vhod in izhod iz Sredozemlja, sta pod angleškim nadzorstvom. Nasilna odstranitev angleškega nadziranja je eden najbolj važnih vojnih ciljev Italije. Nekateri so mnenja, da je za Italijo večjega pomena to, ker je poleg Gibraltarja v angleških rokah tudi Sueški prekop, skozi katerega ima Italija zvezo iz Sredozemskega morja z italijanskimi kolonijami v Abesiniji in ob Rdečem morju.

Spreminjanje angleškega stališča

Vsakdo, kateri zasleduje predzgodovino gradnje Sueškega prekopa, mora priznati, da sta Egipt in Anglija, ki imata danes prekop v rokah, primeroma zelo malo storila, da je bila zamisel prekopa uresničena. Posebno Anglija je gradnji te pomorske zveze odločno nasprotovala.

Oče zamisli Sueškega prekopa in uresničnja tega ogromnega dela je bil francoski grof Lesseps. Znal je pridobiti po dolgem trudu za svoj načrt francoski kapital in tedanjega francoskega cesarja Napoleona III. ter njegovo soprogo Evgenijo. Šele tedaj, ko so bila denarna sredstva za prekop zasigurana in so Angleži uvideli, da bo ta načrt uresničen, so naenkrat spremenili svoje prvotno odklonilno stališče. Ko so videli na Angleškem, da se bliža prekop otvoritvi, so se oklenili načela: ker je kanal že enkrat tu, ga moramo dobiti za vsako ceno pod svoje nadzorstvo. In kako so Angleži ta cilj tudi dosegli, hočemo razložiti v naslednjem.

V dveh razdobjih so dosegli Angleži nadzorstvo nad prekopom

Angleški državniki so dosegli nadzorstvo nad Suezom v dveh razdobjih. Leta 1875. so pokupili angleški lordi od egiptovskega podkralja Ismaila pretežni del sueških delnic in s tem so dobili odločujoči vpliv na vodstvo kanala. Leta 1882. pa so si prilastili z zasedbo Egipta vojaško nadzorstvo nad to najvažnejšo vozno potjo.

Nakup delnic

Egiptovski podkralj Ismail, ki je zelo razpisno živel, je moral 1. decembra 1875 plačati dolg v znesku 80—100 milijonov zlatih frankov. Ker so pa bili vsi njegovi dohodki vnaprej zarubljeni, je bil prisiljen, da je prodal 177.000 sueških delnic. Nakup delnic je podkralj prvotno ponudil znamenitemu francoskemu bankirju. Ta je hotel pridobiti za nakup francoskega zunanjega ministra vojvodo Decazes. Francozi so bili tedaj ravno pod težkim pritiskom poraza, katerega so doživeli v francosko-nemški vojni. Niso hoteli ugrizniti v to ponudbo, ker se niso hoteli zameriti svojim angleškim prijateljem.

Kakor hitro so pa zvedeli Angleži, da je vladar Egipta v veliki denarni stiski, mu je ponudil angleški minister Disraeli sto milijonov za njegove sueške delnice. Ker je lahko miselni podkralj nujno potreboval denar, je sprejel angleško ponudbo. Od tedaj je razpolagala angleška vlada s tremi osminkami sueških delnic, kar še nikakor ni pomenilo večine. Podčrtati je treba še to dobro za Angleže, da so bile ostale delnice razkropljene po svetu in se nikakor ni mogla ustvariti opozicija proti dobro organiziranim angleškim nakanam.

Zasedba Egipta

Drugi korak do nadzorstva nad kanalom so napravili Angleži sedem let pozneje, v letu 1882. V Egiptu se je polastil vlade na čelu nacionalnega gibanja Arabi paša. Kakor hitro so začeli egiptovski nacionalisti nasilno nastopati proti tujcem, so uporabili Angleži to priliko, da so izkrcali svoje čete. Kljub vsem obljubam in ugovorom egiptovske vlade se enkrat izkrcani angleški vojak ni dal več odstraniti iz Egipta.

Angleži po svetovni vojni

Med svetovno vojno so zastavljali Nemci in Turki vse sile, da bi se polastili Sueškega prekopa iz Palestine in Sirije, kar jim pa ni uspelo. Po svetovni vojni pa so Angleži dosegli še to, da jim je bilo izročeno pokroviteljstvo nad Sveto deželo. Kakor hitro so

imeli to, so si ustvarili z zasedbo otoka Cipra v vzhodnem delu Sredozemskega morja trdno postojanko. Danes že ogrožajo angleška utrjena gnezda v Sredozemlju italijanska mornariška in letalska oporišča v Tobruku in na Lerosu. Vendar pa niso angleške postojanke tako dolgo v resni nevarnosti, dokler razpolagata Grčija in Turčija z najboljšimi pristanišči ob Sredozemlju in sta ti državi napram Angliji v stanju dobrohotne nepristranosti.

Suez vlada angleški vzhod in petrolejske vrelce osrednje Azije

Angleške utrjene točke v Egiptu, Palestini in na otoku Cipru niso tolikanj važne radi Sueškega prekopa, ampak radi tega, ker obvladajo položaj Anglije na vzhodu. Ta oporišča Angležev v Sredozemskem morju ovirajo druge velesile, da si ne upajo prodirati proti Indiji, kakor je to nekoč nameraval Napoleon. Angleške ladje lahko vozijo v Indijo, ne da bi se poslužile Sueškega prekopa. Sueški prekop, ki je v rokah Egipta in Anglije, je tudi radi tega tolike važnosti za Anglijo, da ne morejo z njim razpolagati druge države. Posebne važnosti je za Anglijo Sueški kanal še radi tega, ker gospodarijo Angleži z njegovc pomočjo nad petrolejskimi vrelci v Perziji ter Iraku. To slednje pa bodo zamogli izvajati Angleži za bodočnost samo tedaj, ako bosta ostali Rusija in Turčija nevtralni.

Največjega pomena za Anglijo danes je da živi v dobrih odnosih s Turčijo in Rusijo.

Razlogi za odklonitev zadnje nemške ponudbe

V današnji številki poročamo, da je ponudil zadnji petek nemški kancelar Hitler v državnem zboru v Berlinu Angliji zadnjič pred odločilnim napadom roko za mirno poravnavo sporov. Nemci so čakali odgovor na to mirovno ponudbo, katerega je dal po radiu angleški zunanji minister lord Halifax dne 22. julija zvečer. Lord Halifax je naštel vzroke, radi katerih naj odloči med Anglijo in Nemčijo orožje, in ti vzroki so:

Hitler ni omenil v svojem petkovem govoru niti z besedico, da mora biti zasnovan mir na pravičnosti in da imajo tudi drugi narodi v Evropi pravico do svobodnega samobitnega življenja, do tistega načela samoodločbe, ki ga je Hitler sam tolikokrat omenil v korist Nemčije.

Hitler je izpovedal v svojem govoru, da pripravlja napad na angleško otočje z vso nemško silo. Anglijo preveva duh nepremagljive odločnosti v borbi proti sili.

Angleži ne bodo nehali borbe, dokler ne bo zajamčena svoboda zanje in druge narode. Angleški narod ne da verske svobode, ki je zgrajena na svobodi vesti. V Nemčiji je izročena svoboda vesti naroda Hitlerju, ki je spreminil Nemce v stroj, ki izpolnjuje povelja, ne da bi presodil, če so dobra ali slaba. Po mnenju narodnega socializma so ljudje slabotna

bitja, ustvarjena za pokorščino in se bodo kmalu privadila pokorščini svojemu gospodaru.

Anglija je z narodi, ki ljubijo resnico, pravičnost in svobodo in ne bodo sprejeli tisti novi svet, ki ga ponuja Nemčija.

Angleška država, ki vodi borbo, da prepreči neizmerno človeško žaloigro, ki bi jo izzvala nemška zmaga, je taista, ki bo pokazala drugim narodom smer do boljšega življenja.

Nemški napad se bo ustavil in razbil ob angleški trdnjavi.

Lord Halifax je zaključil svoj govor s prošnjo, naj vsi prosijo Boga, da blagoslovi angleško stvar. Angleži in vsi njihovi veliki dominijoni onstran morja stojijo neuklonljivo nasproti zlim silam. Anglija bo korakala naprej, dobro videč pred seboj lepoto, a tudi nevarnosti svoje naloge. Vse Angleže bo dvignila vera, da jim bo pomagal Bog, ker se trudijo, da bi njemu služili.

Govor angleškega zunanjega ministra so oddajali po radiu in ga je poslušalo skoraj pol sveta. Govor so prenašale vse angleške postaje, vse ameriške, avstralske, afriške in azijske, katere predele imajo Angleži v posesti. Radi odklonilnega stališča smemo v kratkem pričakovati novo razdobje zgodovine: napad Nemcev na angleški imperij.

Kapitalizem - socializem

Po svetu gre sedaj krilatica o obnovi. Vojna med velesilami je razkrila rane, ki na njih boluje organizem evropskih narodov in držav. Razkritje ran še ne pomeni ozdravljenja ran, vendar pa je nujen predpogoj za zdravljenje. Že stari zdravniki so ustvarili, kakor poroča znani rimski govornik in pisatelj Ciceron, to rečenico: »Ko je vzrok bolezni dognan, je tudi proces zdravljenja podan.«

Obnova Evrope pomenja predvsem gospodarsko in družabno ozdravljenje njenih narodov. To je prvenstveni smisel te krilatice, ki sedaj leti po Evropi od države do države. Priletela je tudi v našo državo ter vzbudila pozornost in pažnjo širših ljudskih množic. Časopisi so se o tem široko razpisali. Ne znajo pa nič določnega povedati, dokler ne bo vlada pojasnila svojih namenov in razkrila svojih načrtov, ki se tičejo napovedane gospodarske preobnove.

Da ostanemo na terenu stvarnosti in ne trapimo sebe in drugih s praznimi ugibanji o raznih možnostih, obrnimo svoj pogled na Francijo. Po svojem težkem vojaškem porazu je Francija prisiljena, da pristopi obnovi svojih notranjih razmer. Zakonska možnost obnove dela je ostvarjena s spremembo ustave francoske države, ki je odpravila ne samo prejšnji režim, marveč tudi prejšnjo državno ureditev ter postavila na čelo države poveljarja z upravno in zakonodajno oblastjo.

Državni poveljar maršal Filip Petain se sedaj na čelu nove vlade trudi, da predvsem popravi in uredi to, kar je kot neposreden nasledek v zvezi več ali manj z vsako vojno. To je vprašanje beguncev, ranjencev, prehrane in prometa. Begunci naj se vsi vrnejo domov in na delo, ranjenci in bolniki naj bodo deležni potrebne skrbi in nege, državljani naj dobijo nujno potreben kosček kruha, da ne bodo stradali, razdejana prometna sredstva naj se vzpostavijo. To so težka vprašanja, ki prizadevajo francoski vladi mnoge pereče brige.

Maršal Petain pa se ne zadovoljuje z rešitvijo nalog, ki se tičejo današnjega in jutrišnjega dne, marveč so mu pred očmi tudi take, ki segajo v bodočnost Francije. Ne zadostuje mu, da pomaga svojemu ljudstvu v najnujnejših potrebah sedanjosti, odstraniti hoče vse to, kar je povzročilo nesrečo in ponižanje

sedanjih dni, in na trdnih, novih temeljih zgraditi bodočnost Francije. V novem ustavnem zakonu je te temelje jasno določil, in ti so: delo, družina, domovina.

Družina v Franciji je razpadla, ker je zavrgla trden temelj krščanske vere in morale. Zavedala se ni niti svoje prvenstvene naloge, da bi dajala otroke francoski domovini. V istem razmerju, kot je rasla v francoskih družinah materialistično navdahnjena uživanja, želja, je padala nataliteta (število rojstev). Praznile so se zibelke, polnili pa grobovi. Mladina, ki je vzrasla iz takih družin, je bila v primerjavi z drugimi narodi manjvredna po številu, pa tudi po duhu discipline in požrtvovalne domovinske ljubezni.

Kar se tiče prvega temelja, ki hoče sedanja vlada na njem zgraditi novo Francijo, Francijo dela, je maršal Petain v govoru v radiu (12. julija) to poudaril: »Temeljni vir moči za našo domovino je v delu vseh Francozov. Delo je svetinja. To delo sta pred vojno v enaki meri izrabljala in podcenjevala mednarodni kapitalizem in mednarodni socializem.« S temi besedami je francoski državni poveljar pokazal na dva grobokopa Francije.

Kapitalizem ni isto kot kapital. Kapital (denar, imetje, premoženje) je potreben za proizvodnjo, ki obstoji iz treh glavnih činiteljev: kapitala, produkcijskih sredstev in dela. Kapitalizem pa je izkoriščanje sil delovnega ljudstva za doseg čezmernega, povsem neopravičenega dobička. »Denar je bil,« kakor se je izrazil maršal Petain, »sredstvo za podjarmljenje.« Tako podjarmljenje človeka pod diktaturo denarja je greh zoper človeško dostojanstvo in zato ga je katoliška Cerkev ostro obsodila ter ga odločno zavračala.

Proti kapitalizmu je nastopil marksistični socializem ter razvnel proti njemu razredni boj delavskega sloja. To nasprotje pa je le navidezno, ker izhaja socializem iz istega materialističnega (dušo in v Bogu temeljujočega zakona zanikujočega) načela kot liberalistični kapitalizem. Socializem je istega kapitalističnega svetovnega nazora ter je samo notranje-kapitalističen pokret nižjih slojev proti enostranskemu meščanskemu kapitalizmu. Socializem prav tako hlepi po vladstvu kapitala ter je kot boljševidem to hlepenje ostvaril v

Rusiji v najhujši obliki kapitalizma, v državnem kapitalizmu.

Kapitalizem in socializem sta tem nevarnejša za človeško družbo, ker na zunaj kažeta medsebojno nasprotstvo in celo sovraštvo, v resnici pa notranje med seboj soglašata in mnogokrat ter v marsičem med seboj sodelujeta. Maršal Petain je v svojem navedenem govoru tudi to ugotovil, ko je rekel: »Prav ta dva, namreč mednarodni kapitalizem in mednarodni socializem sta bila za nas toliko bolj usodna, ker sta se na videz borila drug proti drugemu, na tihem pa sta drug drugega štedila.«

Medsebojna zveza mednarodnega kapitalizma in mednarodnega socializma je prišla do najočitnejšega izraza v vladi ljudske fronte v Franciji. Daladier (vodja radikalov) je podal prijateljsko roko Blumu (voditelju socialistov) in Thorezu (voditelju komunistov, ki je potem ob začetku vojne pobegnil iz Francije v Nemčijo). Usodnejše vlade, kot je bila ta, Francija ni imela. Ta vlada je Francijo duhovno popolnoma razkrojila in vojaško tako oslabilo, da je bil poraz na bojišču neizogiben.

Neizprosni boj tema dvema glavnima nasprotnikoma Francije je ne samo nujna logična posledica, ki sledi iz francoskega poraza, marveč tudi nujna življenjska potreba Francije. Če hoče Francija živeti, mora povsem zatreti kapitalistično svetovno naziranje meščanske in delavske oblike: liberalističnega kapitalizma in marksističnega socializma. V tem smislu je izjavil Petain: »Nič več ne bomo trpeli tajne zveze kapitalizma in socializma.«

Ta dva gospodarska sestava sta zanesla razdor med vrste francoskega ljudstva. Tega razdora mora biti konec. »Naredili bomo,« tako je rekel francoski državni poveljar, »konec sporom po mestih in naseljih. Nič več jih ne bomo trpeli, niti v tovarnah niti na selskih posestvih.« Denarju bo odslej odkazano tisto mesto, ki mu gre, in dana tista veljava, ki mu je svojska po njegovi prirodi in ki je v skladu z dostojanstvom človeka in s potrebnim redom v človeški družbi. »Denar je,« je s poudarkom izjavil Petain, »premnogokrat sluga in orodje laži in je našo družbo spravil s prave poti. Od sedaj bo denar samo nagrada za storjeno delo.«

Kerec Franc:

Rešitev izseljenskega vprašanja je v dobro organiziranem združništvu!

Namen organizacije poljedelskih delavcev

Zveza poljedelskih delavcev je ustanovljena zato, da našim sezonskim delavcem, ki so bili doslej prepuščeni samim sebi, pribori vse socialne pravice, kot: da se uredba o minimalnih mezdah in pa zakon o zavarovanju delavcev raztegneta na sezonske delavce, da bodo isti tudi doma v naši državi uživali te dobrine, enako kakor to uživajo ostali industrijski, obrtniški in stavbinski delavci in kakor to naši delavci uživajo v tujini. Razen tega hoče ZPD v Soboti zgraditi primerno delavsko zavetišče za stare in onemogle delavce. Med svojim članstvom hoče edino po krščanskih načelih gojiti moralno, stanovsko, narodno in državno zavest.

Izseljevanje je nujno zlo

ZPD z bolečino v srcu spremlja žalostno usodo našega slovenskega delavstva, ki je radi neugodnih prilik primorano v tujini služiti si svoj kruh. Izseljevanje je nujno zlo, ki mo-

ra čimprej nehati. Res je, da naši delavci zaradi razlike na valuti v tujini dobro zaslužijo. Mnogi so z zaslužkom že izplačali dolge in tako rešili svoje posestvo gotove propasti. Toda, če bi delo in trud krvavih žuljev, ki so ga morali žrtvovati tujini, lahko služilo v dobro našemu narodu in naši državi, bi od tega imeli vsi neprecenljive koristi, tako pa imamo le nekaj denarja, naš narod pa zato boleha na duši in na telesu.

V tujino jih žene potreba

Zakaj silijo naši delavci v tujino? Večina radi nujne potrebe, le nekaj iz navade ali zaradi razvedrila. Največ jih pa silijo radi tega, ker doma v državi ni na razpolago dovolj dela. Število delavcev danes presega 14.000. Od teh lahko 4000 do 5000 živi par let doma, ne da bi njih družine radi tega kakor koli bile življenjsko ogrožene, ker imajo toliko zemlje, da se vsaj skromno lahko preživijo, če njihova posestva niso preveč zadolžena. Osta-

lih 9000 sezonskih delavcev pa nujno potrebuje dela in zaslužka, bodisi v tu- ali inozemstvu. V naši državi v najboljšem primeru lahko zaposlimo 3000 do 3500 delavcev. Za ostale tu ni dela na razpolago. Iz tega dejstva lahko vidimo, kako pereč je ta naš izseljenski problem.

Izseljensko vprašanje se ne da rešiti niti z javnimi deli

Kje in kako najti rešitev tega vprašanja? Zaenkrat, to je samo začasno, bi se dalo zaposliti te delavce pri javnih delih. Ta dela bi morala biti doma v Prekmurju. To pa zato, ker bi delavci v tem primeru lahko hodili domov prenočevati, od doma bi se hranili, bili v domači oskrbi in bi na ta način prihranili skoro ves zaslužek. Naš delavec nima dosti od tega, če gre kam drugam na javno delo, ker če zasluži dnevno 32—35 din, mora od tega potrošiti za hrano 10 din, za kruh 5 din, za stanovanje vsaj 2 din, za cigarete 2 din,

za bolniško zavarovanje 2 din itd., tako da celokupni dnevni izdatki znašajo najmanj 21 do 23 din, čistega zaslužka mu ostane na dan komaj 12—14 din, kar pa ne krije potrebe njegove številne, 6—8 članske, družine, kje pa so potem še druge potrebe za gospodarstvo, ki doma tudi nič ne donša.

Tako vidimo, da tudi z javnimi deli to vprašanje ne more biti končno javno rešeno, in sicer iz sledečih dveh razlogov: 1. pri javnih delih se lahko zaposli samo moške delavce in še ti morajo biti starejši od 20 let, do čim ženske, mlade in starejše, kakor tudi moški izpod 20 let starosti pri teh delih sploh ne pridejo v poštev. Pri nas pa je ravno te vrste in starosti delavcev največ. Tem mladim delavcem in starejšim ženskam bo treba najti drugo delo. — 2. Javna dela ne morejo trajati desetletja, naši delavci pa bodo zaposlitev in zaslužek potrebovali vedno. Za javna dela so potrebna večja denarna sredstva, teh pa običajno ni. Organizirati bi se moralo prisilno posojilo, s katerim bi se lahko izvajala javna dela v večjem obsegu in več let, da bi se delavci odvadili tujini in privadili manjšemu zaslužku ter skromnemu življenju. Tu mislim samo na tiste delavce, ki svoj težko prislužen denar lahkomišno zapravljajo, nikakor pa ne tiste, ki znajo vsak dinar obrniti v prid svoje družine in svojega gospodarstva.

Rešitev je v združništvu

Kaj je treba tedaj storiti, da se najde vsem delavcem primerno delo doma v državi? Rekli bi, da je treba zgraditi tovarne in v istih zaposliti vse odvišne delavce. Tudi v tem ne bi bila pravilna rešitev, ker ni na razpolago potrebnega denarja za zgraditev tovarn, niti potrebnih surovin. Razen tega bi z zaposlitvijo takih mas v tovarnah vse delavce proletarizirali in odtegnili domačiji ali kmetiji, ZPD pa hoče te delavce prikleniti na našo slovensko grudo, ona hoče, da ti delavci še bolj ljubijo to zemljo in jo obdelujejo s še večjo ljubeznijo kakor so jo dozdaj. Nihče ne more trditi, da naši ljudje svoje zemlje ne bi ljubili ali pa, da se ji odtujujejo, saj ravno iz ljubezni do te zemlje hodijo robotiti v tujino. Mi hočemo samo najti možnost, kako to zemljo zboljšati in čimveč iz nje pridobiti, da bo na ta način več ljudi ostalo doma na delu in od tega dela tudi lahko živelo. Rešitev izseljenkega vprašanja je edino v dobro organiziranem in dobro izpeljanem združništvu. Zdruge naj zgradijo tudi nekaj tovarn, toda samo take, ki bodo potrebne surovine črpale iz naše zemlje. Radi racionalizacije zemlje in zboljšanja gospodarstva sploh bo velik odstotek našega delavstva moral ostati doma. Vse

odvišne delavce pa se bo zaposlilo v tovarlah. Na ta način bo to vprašanje, čeprav ne stoddostno, vsaj v glavnem rešeno.

Skupne želje

Romanje v tujino ne sme biti večno. To se mora nehati. Storit je vse, da se omogoči obstoj in primerno življenje delavcev na tej zemlji. Poznamo do dna duše trpljenje delavcev, vemo, da neradi in z žalostjo v srcu zapuščajo svoje drage, svoj mili dom, dobro vemo tudi to, da bi raje bili doma kakor pa v tujini. Ne šli bi tja, če bi jih ne gnala skrb za očeta, za mater, za otroke, če ne bi posestvo težil dolg. Plačati dolg, sestri doto, zgraditi novo hišico, popraviti gospodarsko poslopje, dokupiti k svojemu še bližnjo njivo, ki je priložnostno na prodaj itd., to je sen, to je srčna želja 99% naših delavcev. Da se vse to doseže, je treba biti vztrajen, dosleden, odločen in s trdno voljo ter zaupanjem v Boga iti po poti, ki jo je sezonskim delavcem začrtala ZPD. Dokler ste primorani hoditi v tujino, živite in se ravnajte po navodilih, ki jih je ZPD na svojih tečajih dala in učila. Povsod in vsekdar s ponosom poudarjajte to, kar ste! Ne omahujte! Pokažite se kot vredni kristjani, zavedni Slovenci in zvesti državljani kraljevine Jugoslavije! Zavedajte se te-

ga, da se mi borimo proti sinovom teme, da mi hočemo gor k soncu, k svetlobi! Bog je z nami! Mi upamo in verujemo v napredek in razvoj našega slovenskega naroda. Nikdar ne bomo dopustili, da bi naši delavci podlegali kakim tujim vplivom, ali da bi ta narod kdo razdvajal in razkrajal. Tisti, ki bo drugače hotel kakor ZPD, bo uvidel, kdo smo in kaj smo, ob naši neomajni in jekleni volji se bo razbil v drobne kosce in se razpršil v prah.

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo!
Otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
obilnost bodi naša last!

France Prešeren, »Zdravljica«.

Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Uporaba **ULTRA-OLJA-NIVEA**

izključuje sončne opekline!

Sonce lahko uživate, dokler se Vam ljubi. Zakaj **ULTRA-OLJE-NIVEA** vsrka opekline povzročujoče sončne žarke in propuša le tiste, ki povzročajo porjavitev. Razen tega porjavit hitro in lepo enakomerno.

Ultra-olje-Nivea deluje takole:

~ kratkovalovne (opekline povzročujoče) sončne žarke zadržuje
~ dolgovalovne (porjavitev povzročujoče) sončne žarke pa propuša

Prvi skok s padalom. Padalo je bilo izumljeno mnogo prej kakor letalo. Prvič je skočil s padalom človek leta 1777. v Parizu. Seveda tedaj padalo še ni imelo sedanjih oblik. Tistega leta je Belgijec Defontage iznašel letalski plašč in veroval je, da je njegov izum povsem varen. Toda kljub temu ni upal skočiti z njim sam in je zato zaprosil francosko pravosodno upravo, naj bi mu nudila jetnika, ki je obsojen na smrt in ki bi bil pripravljen napraviti poskusni skok. Oblasti so Defontageu ustregle. Za poskusni skok so izbrali morilca Jeana Dumiera. Obljubili so mu prostost, če bi se mu skok posrečil. Dumier pri skoku ni mogel nič izgubiti, lahko je pa vse pridobil, zato je pristal na poskus. Ob navzočno-

Junak divjine

Ameriški roman

*

Zdaj je bilo spet vse v redu. Samo tujec je medtem izginil. Erik skoraj ni imel upanja, da bi ga dohitel, toda zasledovanja vključ temu ni opustil. Tega človeka bi preganjal do konca sveta in si je dopovedoval, da ga bo prej ali slej gotovo našel.

Erik je kmalu srečal živinske trgovce in jih vprašal, ali so videli kakega jezdeca. Ti so mu pritrdili. Kako uro pozneje je naletel na covboje (pastirje). Tudi ti so mu povedali, da so videli jezdeca, ki je imel klobuk s širokim krajcem in belo srajco.

Mladenič je bil ves dan na konju. Blisk je dirjal ko za stavo, toda o tujcu ni bilo sledu.

Zvečer je Erik poiskal prostor za prenočevanje. Najprej je oskrbel konja z vsem potrebnim, nato pa je zakuril in sedel k ognju. Povžil je kosček kruha in sira, ki ga je imel s seboj, ter se napil vode. Nato je legel k počitku. Zaspali dolgo ni mogel, ker ga je bolela rana.

Ob prvem svitu je že bil na konju. Roka ga je bolela, a to ga ni oviralo pri nagli ježi, ker je stisnil zobe in se ni oziral na bolečine. Mislil je samo na skrivnostnega begunca. Dopovedoval si je, da ga mora dobiti v roke, četudi ga bo moral preganjati cele tedne.

Nekako po enournem dirjanju je došel do reke, ki se je vila po dolini. Na bregu je bilo nekaj peric. Ko so zaslišale peket, so prenehale s pranjem in se zagledale v jezdeca.

Erik je ustavil konja in zaklical:

»Hej! Ste videle kakega jezdeca?«

Žene so prikimale.

»Kdaj?«

»Pred kako uro,« je zavpila ena.

»Kam je jezdil?«

»Z rokami so pokazale smer. Ena je spet zavpila:

»Proti Zlati jami!«

Mladenič se je zahvalil. Vzpodbodel je konja in od dirjal. Čez nekaj časa je zavil na stezo, ki je vodila proti Zlati jami. Blisk je veselo zahrzal, ker se je bližal domu.

Zlata jama je bila vas, toda prebivalci so se ponosno smatrali za meščane. V vasi je bilo več gostiln, ki so bile na precej slabem glasu.

Erik se je ustavil pri prvi gostilni. Pred njo je stalo nekaj mož. Mladenič je vprašal, ali so videli jezdeca na sivem konju. Možeje so pritrdili in mu povedali, da je odjezdil proti Walserjevi domačiji.

Mladeničevo začudenje, ki se je bilo vzbudilo ob sporočilu peric, da je neznanec jezdil proti Zlati jami, se je zdaj stopnjevalo. Kdo je ta tujec in kake zveze ima z Walserjevimi?

Po Jugoslaviji

Rojstni in imendan dr. Mačka. V soboto in nedeljo so se vršile širom Hrvatske, zlasti v Zagrebu, velike prireditve v proslavo rojstnega dne in godu voditelja hrvatskega naroda. Oče dr. Mačka je bil slovenskega rodu, rojen v Pilštanju, rojstnem kraju slovenske svetnice sv. Heme. Hrvatski narod je porabil priliko proslave, da je izrazil svojemu voditelju globoko hvaležnost in neomajno zvestobo. Združujoč se v duhu z bratskim hrvatskim narodom in veseleč se njegovih velikih političnih uspehov, »slovenski narod« — tako je voditelj slovenskega naroda g. minister dr. Anton Korošec častital dr. Mačku — »srčno pozdravlja voditelja hrvatskega naroda ob priliki njegovega rojstnega dne in godu z iskrenimi željami za dolgo in blagoslovljeno življenje«. Pristržne častitke je poslal tudi g. ban dr. Natlačen v imenu dravske banovine.

Komunističnim zanešenjakom za uho. Brat znanega umrlega predsednika Samostojne demokratske stranke Svetozarja Pribečevića, Adam Pribečević je komunističnim agitatorjem v naši državi zapisal v opomin v kmetškem listu »Seljaško kolo« tele besede: »Danes je vsa naša politična modrost v tem, da od svoje strani storimo vse, kar je mogoče, da preprečimo vojskovanje na naši zemlji. To

se pravi, da od svoje strani ne smemo storiti nič takega, s čimer bi koga izzivali na vojno... Zato je skrajna norost tista agitacija, ki jo med našim narodom razširjajo nekateri zanešenjaki, češ kako naglo bo semkaj prišla sovjetska Unija in kako naglo bo začela deliti zemljo. Najprej bodi povedano, da sovjetska Unija ne deli zemlje, marveč jo vsem jemlje. V sovjetski Uniji ima kmet samo vrt, drugo zemljo pa kmetje obdelujejo skupno pod nadzorstvom kot delavci v tovarni, plačo pa dobivajo po številu delovnih dni ter po oceni brigadirja, predelavca, ki delo nadzira... V primeru vojne za Balkan, zlasti pa za našo državo, bi gotovo vse balkanske in srednjeevropske države šle z Nemčijo in Italijo. Celotna Japonska bi ne bila mirna v tem primeru. Zato tudi sovjetska Rusija ne bo silila semkaj. To bi se moglo zgoditi le, če bi se Nemčiji slabo godilo, in sicer tako slabo, da bi Nemčija ne bila več nevarna sovjetski Uniji. V kaj takega pa je zdaj težko verjeti. In v toliko je ta agitacija še bolj neumna. Ne da bi taka agitacija imela količikaj upanja v kak uspeh, je pa vendar obsodbe vredna, ker nas vse in našo državo spravlja v veliko nevarnost.«

Hudourni povodenj v Trbovljah in Zagorju

Isti dan, kakor Savinjsko dolino, je doletela huda vremenska nesreča Trbovlje in Zagorje, kjer je povzročila nenadna povodenj večje opustošenje kakor pa toča. Utrgal se je nekje v hribih oblak, kar je povzročilo hudourni povodenj, ki je uničila polja. Voda je vdrla v hiše, prevračala pohištvo in naraščala tako naglo, da je segala ljudem do prs. Po nekaterih niže stoječih hišah so se morali ljudje zateči na podstrešja. V nekaj minutah je bila vsa kotlina spremenjena v jezero, po katerem so gonili valovi pohištvo, deske, razdrte brvi in celo živino je odnašala nevzdržno deroča voda. Med nalivom je padala toča, ki pa ni toliko škodovala, kakor hudourni povodenj.

Velika škoda v okraju Slovenske Konjice

Vremenska nesreča, ki je tako hudo udarila spodnji del Savinjske doline, je opravila svoje uničevalno delo tudi še po mnogih krajih konjiškega okraja. V samih Konjicah je padala toča dobrih pet minut, vendar škoda še ni tako velika. Usodepolno pa so trpeli od udarcev debelih ledenih zrn kraji vzhodno od Konjic proti Ločam. Najhuje zbiti pas gre iz Dramelj preko Špitaliča, 1 km stran od Konjic preko Konjiške vasi in Tepanja proti Vrholam. Tukaj je zabila toča vinograde, oklestila sadno drevje in uničila vse poljske pridelke in povrtnino.

Neurje s kakor orehi debelo točo je razsajalo kakih 15 minut nad Zgornjo in Spodnjo Polskavo in nad Selami. Po teh krajih so zbite in uničene dobre tri četrtine poljskih pridelkov.

V občem je pa ves konjiški okraj zelo hudo prizadet in je obupano prebivalstvo nujno potrebno pomoči v odpisu davka in v brezplačni prehrani, ker sicer mu grozi največje pomanjkanje.

20 minut trajajoča toča nad Štrigovo in okolico

Nekaj dni pred pravkar opisano hudo vremensko nesrečo, ki je udarila tako občutno Savinjsko dolino in zagorsko kotlino, je zbil ledeni bič vse sadonosnike, vinograde, polja in travnike v Štrigovi pri Ljutomeru in po okolici. Okrog pol štirih se je z jugozapada približala nevihta, med katero se je vsula toča, ki je zajela Štrigovo in njeno okolico od Krpeca do Mure. Toča je padala polnih 20 minut. Bila je debela kakor lešniki, vmes pa so bila zrna v velikosti orehov. Toča je padala zelo na gosto, tako da je pokrila vso zemljo z belo plastjo. Pobelila je njive. Še nekaj ur po hudi uri je bilo toče na prisojnih straneh vse polno. Strašna toča je seveda napra-

Opustošenje po toči, viharju in nalivih

V zadnjem času se, žal, množijo naša poročila o hudih vremenskih nesrečah, katere povzročajo po Sloveniji toča, viharji ter nalive. Opisali smo v našem listu, kako hudo je udarila letos toča vse Slovenske gorice in del Dravske doline. Tema občutnima vremenskima nesrečama so sledila opustošenja hmeljskih nasadov, polj in vrtov po celjski okolici, v Zagorju ob Savi, v konjiškem okraju in v štrigovi pri Ljutomeru.

Hudo udarjena Celje in okolica

Proti sredi minulega tedna so se zgrnili črni oblaki nad spodnjo Savinjsko dolino. Natenkrat je postalo povsem temno. Le gosto švigajoči bliski so oznanjali z grmenjem, da bo neurje spremljano od toče. Med močnim nalivom se je usula kot orehi debela toča, ki je povzročila v nekaj minutah strašno opustošenje od Griž do Petrovč in Arje vasi do Leveca in do Medloga pri Celju.

Uničena je dobro obetajoča letina hmelja, poljskih pridelkov, sadnega drevja in vrtov.

Najhuje so prizadeti kraji Petrovče, Griže in Kasaze. Celje je bolj trpelo od viharja kakor pa od toče, ki je pa razbila po mestu mnogo šip na oknih in po izložbah ter podrobila precej opeke na strehah.

Iz Medloga je zavila glavna nevihta proti Lokrovcu, kjer je zbila toča vse pridelke. Iz Lokrovca je odhromelo neurje proti Vojniku, kojega okolica je povsem uničena.

Toča je pobila ponekod tudi perutnino in ptice po poljih. Na šoli in občinski hiši v Petrovčah so bile pobite od toče vse šipe.

V okolici Žalca so našli komade toče, ki so tehtali do 30 dkg. Toča je opustošila tudi Babno in Lopato pri Celju. Vihar je v Celju izruval veliko lipo pred cerkvijo na Hribu sv. Jožefa in več dreves pred pravoslavno cerkvijo sv. Save ter lomil drevje v mestnem parku. Tudi v Savinjski dolini je povzročil vihar veliko škodo na drevju. V celjskem mestnem zavetišču v Medlogu je toča uničila vse pridelke, pobila nekaj perutnine in zdrobila mnogo šip na poslopjih in toplih gredah. Tudi okolica mestnega zavetišča je zelo prizadeta.

Ni dolgo razmišljal. Oddirjal je in obrnil konja na stezo, ki je vodila proti Walserjevim. Steza se je vila po gozdu. Mimo jezdeca so švigala debela drevesa. Blisk je naglo dirjal, toda Erikove misli so bile še hitrejše. Pohitele so k Walserjevim in se ustavile pri Mariji Linscottovi. Mladenič je v duhu gledal plavalas deklino. Videl je njene sinje oči in mala, smehljajoča usta. Marija je bila Walserjeva sorodnica in je često prihajala na obisk. Tudi zdaj je bila tam. Njena brata, ki sta hotela postati covboja, pa sta stalno prebivala pri Walserjevih.

Gozd je zaostal. Pred jezdecem se je razprostirala livada, sredi katere je bila Walserjeva domačija.

Erik je v nekaj trenutkih prispel do ograje. Potem je jezdit skozi dve dvorišči, mimo svinjakov in hlevov. Nikjer ni videl žive duše. Naposled je prijezdil do hiše. Na stopnicah je sedel Marijin mlajši brat Ben. Ko je spoznal Erika, je naglo vstal in mu teknel nasproti.

»Erik, Bog te je prinesel!« je veselo vzkliknil. »Si se srečno vrnil? Bal sem se že zate!«

Erik je ustavil konja in se sklonil k dvanaestletnemu dečku.

»Bog te živi, mali junak!« ga je potrepljal po rami. »Povej, ali si videl jezdeca v beli srajci, s širokokrajnim klobukom na glavi?«

Dečkov obraz je za hip potemnel.

»Da!« je odgovoril. »V hiši pri Mariji je.«

Medtem ko ga je Erik začudeno gledal, je s prosečim glasom nadaljeval:

»Erik, povej, ali bi mi hotel storiti neko uslugo?«

»Seveda!« je odvrnil mladenič. »Vsakemu rad pomagam, če le morem.«

»O, meni lahko pomagaš!« je vzkliknil dečko.

Erika je začelo zanimati otrokovo govoričenje. Ni si mogel predstavljati, kako željo bi mogel imeti.

»No, povej, kaj te teži!« je dejal bodrilno.

»Razbij Rogerjevo bučo! Prosim! Ali boš?« je fantek dejal zelo resno.

»Kateremu Rogerju?«

»Tistemu, ki je v hiši!«

»A tako!« je pripomnil Erik z glasom, iz katerega se ni dalo sklepati, ali je odgovor dečku ali samo izraz začudenja.

Nato je skočil s konja, pogledal dečka in zamomljal dvomno:

»No, če samo to želiš!«

Dečko je medtem že stal pri konju in ga božal po gobcu. Blisk ga je poznal in stal mirno.

Erik se je za hip zamislil. Z desnico se je potipal ob pasu, kakor da bi nekaj iskal.

Otrok ga je opazoval in pripomnil:

»Erik, samokres je na pravem mestu.«

Mladenič je nehote pogledal orožje, ki je bilo za taknjeno za pas. Res je bilo na pravem mestu.

sti ogromne množice so ga odvedli na streho visoke pariške hiše. Po navodilu Defontagea je moral Dumier držati roke vodoravno in mahati z njimi kakor ptič med letom. Letalski plašč je bil narejen iz peruti in je v resnici deloval, kajti Dumier je pristal na zemljo, sicer smrtno blede, toda živ in zdrav. Iznajditelj ga je nagradil z denarjem, a razen tega so ga še osvobodili.

Neverjetne nesreče. — Ameriške zavarovalnice zbirajo podatke o nesrečah, kar potrebujejo za svojo zavarovalno službo, da lahko ugotove, katere nesreče se dogajajo najbolj pogosto. Ugotovljene so bile vprav neverjetne nesreče. Letno poročilo ameriških zavarovalnic navaja nekaj neverjetnih nesreč. Mary Hall v Njujorku je pri-

vila velikansko škodo. Žitna polja so popolnoma zbita, koruza je vsa okleščena, krompir pa moli v zrak le gola stebela. Vrtovi so popolnoma zbiti, tako da na sadnem drevju ni ostal skoraj noben sad, zelenjava pa je prav tako zbita. Toča je oklestila drevje tako, da so se ponekod med viharjem nabrali celi kupi listja. Trte ob hišah so popolnoma okleščene, grozdje pa je zbito na tla. Še hujsa je škoda v vinogradih, kjer je uničenega tri četrte letošnjega pridelka. Škoda, ki jo je to-

ča napravila, gre v stotisoče in ljudje obupajo, ko gledajo, kaj je ostalo od njihovega truda in znoja. Tudi najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi v teh krajih kdaj padala tako gosta toča. Hvala Bogu, da je toča zajela le ozek pas, tako da ni oškodovan prevelik del okraja. Prizadetim pa bo treba vsekakor odpisati davke in jim priskočiti na pomoč od strani oblasti z žitom za kruh in s krompirjem.

pri katerih je bilo uničenih 46 poslopij in od teh dobra polovica stanovanjskih hiš. Od požarov prizadetih je bilo tudi nekaj gozdov. K sreči ni zaznamovati pri tolikih požarih nobene človeške žrtve. Škodo cenijo na 600.500 din. V največ primerih je povzročila požarne nesreče neprevidnost in slabi dimniki. V nekaj primerih vzrok požara ni dognan, ali pa gre za požig. Uničena poslopja so bila zavarovana za okrog 400.000 din.

Kosa mu je padla na glavo. V ptujsko bolnišnico je bil prepeljan 35 letni cestni mojster Franc Bohač iz Moškanje, kateremu je padla kosa na glavo in mu povzročila zeva-jočo rano.

Starejši zidar hudo ponesrečil. V Žabjeku pri Ptujju je padel s strehe, ko je popravil dimnik, 59 letni zidar Ivan Rašl. Pri padcu si je zlomil levo roko in je dobil hude notranje poškodbe.

Posestnik umrl radi železniške nesreče. Na kolodvoru v Rogaški Slatini je prešteval blizu tira denar 60 letni posestnik Avgust Lavrenčič iz Tekačevega pri Slatini. Preslišal je prihajajoči vlak, ki ga je podrl in so mu odrezala kolesa obe nogi pod kolonom. Po nesreči so ponesrečenca koj prepeljali v celjsko bolnišnico, a je umrl radi prevelike izgube krvi.

Posestnica si drugič zlomila nogo. Roza Kokalj, 60 letna posestnica iz Slov. Konjic, si je letos že drugič zlomila desno nogo. Pred 10 tedni se je vrnila s poceljeno nogo iz bolnišnice, drugič ji je spodrsnilo in z ravno isto strto nogo je morala zopet v celjsko bolnišnico.

Posledica zloma vilic na kolesu. 31 letni dninar Franc Gaberc iz Pružinske vasi se je peljal pri Štorah na kolesu, na katerem so se zlomile vilice in je padel. Pri padcu se je hudo potolkel po glavi, rokah in nogah.

Nevaren padec na povratku z Boča. Ko se je vračal z družbo z izleta z Boča 42 letni Jože Zupanc s Poljčan, je zdrčal v globok prepad, iz katerega so ga izvlekli njegovi tovariši. Zupanc se je hudo poškodoval na glavi, rokah ter nogah in so ga oddali v resnem stanju v celjsko bolnišnico.

Hudo se poškodoval pri skoku v vodo. Alojz Tratnik, 26 letni posestnikov sin iz Nove cerkve pri Celju, se je kopal v Dobrnici. Pri skoku v vodo je priletel tako nesrečno na skalo, da se je hudo poškodoval na glavi ter tilniku. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

Mlad rudar smrtno ponesrečil v rovu. V Zagorju ob Savi je padel v rovu na glavo kolesa in prebil lobanjo 28 letnemu rudarju Ferdinandu Očepeku iz Čolnišč, ki je bil pri priči mrtev.

Na splavu si zlomil nogo. Na Rečici ob Savinji si je zlomil na splavu nogo 28 letni de-

Novice iz domačih krajev

Zastopnik mariborske mestne občine pri Kmetijski zbornici. Na redni seji mestnega sveta 17. julija je bil izvoljen za zastopnika mariborske mestne občine v Kmetijsko zbornico edini kmetovalec mestnega sveta posestnik g. Ivan Velker iz Gajeve ulice, ki ima posestvo pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

S hlodi naložen voz je pokopal pod seboj in popolnoma zmečkal hlapca. V tako zvanem Robnikovem jarku v Ribnici na Pohorju se je pripetila 18. julija popoldne smrtna nesreča, katere žrtev je postal 59 letni hlapec posestnika in gostilničarja Ivana Viltušnika Alojz Kotnik, dočim je drugi hlapec Anton Kušnik še pravočasno rešil življenje. Oba hlapca sta spravljal za svojega gospodarja les s Pohorja. S hlodi težko naložen voz je zgrmel z ozke poti v strugo tamkajšnjega potoka. Voz je pokopal pod seboj hlapca Alojza Kotnika in ga popolnoma zmečkal. Bil je na mestu mrtev. Njegov tovariš je v zadnjem trenutku skočil od voza in si tako rešil življenje. O smrtni nesreči je takoj obvestil gospodarja in sosed, ki so mrtvega Kotnika spravili v Ribnico.

Kolesarja ponesrečila. Kraiger Lojze iz Prevalj in Trbovšek Štefan iz Guštanja sta se s kolesi vračala iz Kamniških planin. Na potu med Mozirjem in Šoštanjem je hud klanec z ostrimi ovinki. Pri prvem ovinku je padel Kraiger s kolesa, obležal je v nezvesti in dobil močne poškodbe na roki, nogi in glavi. K sreči je prišel na kraj nesreče dr. Medič iz Šoštanja in mu nudil prvo pomoč. Na istem klancu je Trbovšek v veliki brzini odpovedala zavora in se je pri tretjem ovinku zvrnil v obcestni jarek, padel je nesrečno na kolo, si nalomil rebro ter dobil poškodbo na trebuhu.

Celjski tovarniški delavec utonil v Dravi. V Dravi v Mariboru je utonil 28 letni delavec v celjski Westenovi tovarni Jožef Melhar z Ostrožnega pri Celju. Smrtno ponesrečen je bil v mariborski okolici na orožni vežbi.

Ribič otel iz Drave v zadnjem trenutku devetletno deklico. Pri brodu v Melju v Mariboru ima brodar Merdavs čoln, v katerega sta se hodili igrati sedem- in devetletni hčerki tekstilne delavke Radovanovič. Brodar je deklici že parkrat napodil iz čolna, v katerega sta vedno znova silili. Devetletna Nadica se je preveč nagnila iz čolna in se opčila v Dravo, koje tok je otroka hitro odnesel. Ljudje, ki so bili z brega pričla nesreče, so kričali ter hiteli ob obrežju, vendar ni bilo nikogar, ki bi se pognal v deročo reko za otrokom. Na srečo je lovil blizu Hutterjeve tovarne ribič iz čolna ribe. Kakor hitro je opazil nesrečo, je sprostil čoln in urno odveslal proti deklici, katero je potegnil iz valov v zadnjem trenutku ter jo otel sigurne smrti.

Konj brenil hlapca v obraz. V mariborsko bolnišnico se je zatekel 23 letni hlapec Jožef Klemenšek iz Sp. Korene pri Sv. Barbari v Slov. goricah, katerega je brenil konj v obraz in mu ga razbil.

Kmalu umrl na posledicah padca z gugalnice. V mariborski bolnišnici je umrl kmalu po nesreči 68 letni bivši krojač Viktor Babič iz Gradiške pri Pesnici v mariborski okolici. Babič in njegova žena sta se zabavala z gugaljem na gugalnici za otroke. Nekaj časa je gugal mož ženo in obratno. Med to zabavo pa je starček odfrknil v velikem loku z gugalnice in si je nalomil pri padcu hrbtenico. Hitro so ga prepeljali v bolnišnico, kjer mu pa niso mogli pomagati.

Mlatilnica potegnila viničarki kožo z glave. V Jakobskem dolu v Slov. goricah so mlatili. 52 letni viničarki Mariji Tomažič je pri tem opraviu spodrsnilo, da je padla. Mlatilnica jo je zagrabila za kite, ji potegnila kožo z glave in povrh si je reva še zlomila desno roko. Tomažičevo so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Velika škoda radi požarov v prvem polletju 1940 v Ptujju in okolici. V prvem polletju 1940 je bilo v Ptujju in po okolici 31 požarov,

šla ob življenje pri čudni nesreči. Sedela je na okenski polici v svojem stanovanju v petem nadstropju in čitala knjigo. Ko se je vrnil domov mož, je pristopil k nji in ji povedal neko šalo. Ženi je bila šala tako všeč, da je izbruhnila v krčevit smeh, pri tem izgubila ravnotežje ter strmoglavila skozi okno na cesto. — V Summitu se je neki Beason sprl s svojimi vročerkvimi tovariši in prepričal se je končal s tem, da mu je prijatelj zabol del nož v prsi. Poklicali so rešilni voz, ki je ponesrečenca odpeljal. Med potjo je pa prišlo do trčenja. Rešilni voz je bil povsem razbit. Poklicali so drug rešilni voz, ki se je med potjo iz nepojasnjenega razloga vnel, tako da so ranjenca komaj rešili iz plamenov. Šele s tretjim avtomobilom

»Erik, jaz bom skrbel za konja,« se je spet oglasil dečko. »Oves mu bom dal. In odrgnil ga bom, da bo prej suh. Ti pa mi naredi veselje in premikasti tega Rogerja.«

V Erikovi notranjosti je vladala neka razdvojenost, a vkljub temu se je nasmešnil ob otrokovi želji.

»Dobro skrbi za konja! Toda povej, zakaj ti je Roger tako napoti?«

»Ker se slini okrog Marije!«

»Morda si ljubosumen?«

»Ljubosumen?« ga je začudeno pogledal. »Kaj hočeš s tem povedati?«

»Morda hočeš sestrino ljubezen zase pridržati in je ne privoščiš drugemu?«

Dečko ga je pogledal še bolj začudeno.

»Erik, ali si med ježo padel in si pretresel možgane?«

Jaz ne zavidam Marijine ljubezni tistemu, ki jo zasluži. A ta Roger ...»

Ni nadaljeval, ampak je stisnil pesti in divje gledal. Čez čas je vzkliknil:

»Oh, zakaj nisem večji!«

Obrnil je konja, da bi ga odvedel v hlev. Erik ga je zgrabil za roko.

»Čakaj! Govoriva odkrito in pošteno ko moža. Povej: kaj je zagrešil Roger?«

»Mislim, da je velik lopov. Prosim, Erik, povej to Mariji.«

»Morda ji bom povedal,« je odvrnil mladenič in se napotil proti stopnicam.

Dečko je gledal nekaj časa za njim, potem pa zaklical:

»Erik, nič ne povej! Marija ne bi verjela in bi se morda ravno zaradi tega dala premotiti od tega lopova. Raje kar z njim obračunaj!«

Erik je bil razburjen in je hitel, da bi čimprej mogel presoditi položaj. V naglici je preskočil po dve stopnici. Na zadnji je obstal in se razgledal. Na desni strani stopnišča je bil štirioglat prizidek z majhnim oknom. Okno je bilo zaprto, toda Erik je vkljub temu videl v sobo. Takoj je zagledal Marijo in tujca. Erik se je čutil že temu, da je našel tega človeka tu, še bolj pa se je čutil tujčevemu vedenju.

Tujec je stal pri visoki peči. Z levico se je držal za rob peči, z desnico pa je živahno mahal. Ravno je končal z nekim pripovedovanjem in se je glasno zasmel. Bil je lep, prikupljiv človek. Imel je raven nos, temnorjavo obrvi. Oči so bile v primeri z obrazom majhne, toda iz njih je zrla ljubeznivost.

Erikovo srce je močno utripalo. Globoko je vzdihnil. Potem pa se je pomiril in je bolj čutil začudenje kot pa bol ali razburjenost. Njegov pogled je švignil od tujca k Mariji.

lavec Martin Kolar. Nesreča se je zgodila, ker je zašel z nogo med les, padel in strl nogo pod kolenom.

Vol hudo poškodoval dninarja. Hude poškodbe je prizadejal vol z zabadanjem 60 letnemu dninarju Milanu Oberski iz Breznega pri Humu ob Sotli.

Pri padcu si razbil lobanjo. V Bistrici pri Pilštajnu je padel z voza in si je prebil lobanjo 45 letni posestnik Jožef Romih.

Kleparski mojster padel s strehe in se ubil. Pri popravljanju strehe na Sokolskem domu v Domžalah pri Ljubljani je padel s strehe 20 m globoko in se ubil 55 letni kleparski mojster Jožef Gašperin. Zapušča ženo in štiri otroke.

Stara ženica se zadušila v greznici. Po Dolenjskem se je preživljala z beračenjem Marija Rupar iz Česnjice v občini Škocjan. Pot jo je zanesla tudi v vas Zavratec, kjer se nahaja tik kolovoza nezavarovana greznica, v katero se izceja iz bližnjega hleva gnojnice. V to greznico je ženica bogznanj na kak način zašla in se je v njej zadušila. Pokopali so jo na Studencu pri Krškem.

Poštenemu najditelju! Ludovik Lešnik, posestnik v Reki pri Hočah, je izgubil na poti od Limbuša do Reke 4500 din. Najditelj naj odda izgubljeni denar proti dobri nagradi na orožniški postaji v Studencih pri Mariboru ali v Hočah.

Mlad divji kozel se zatekel pred psi v mesto. Rajni falski grof Zabeo je začel gojiti po svojih obširnih pohorskih gozdovih divje kozle ali gamse, ki so se z leti precej razmnožili in jih je že nekaj sto po zelenem Pohorju. Zadnje dni pa se je pojavil v mariborskem Magdalenskem predmestju mlad divji kozlič, ki je iz bojazni pred ljudmi tekal po ulicah. Slednjič je pritekel do vil na Rosenbergovem posestvu in se zatekel v vrt g. Stranjseka, od koder ni več mogel, ker so mu pravočasno zaprli vrata. Kozlič je star dobro leto in so njegovi rogovi dolgi dobrih 12 cm. Žival je kljub mladosti tako močna, da jo je več moških komaj obvladalo in so jo potem prepeljali nazaj na Pohorje, od koder so prignali kozliča v mesto psi volčjaki.

Nemški vremenoslovski balon pristal pri Pragerskem. Na poti iz Pragerskega proti domu na Sp. Polskavi je opazila posestnica Marija Pristovnik v bližini šole majhen balon, ki je ležal na travniku. Pobralla je balonček iz gumirane svile, na katerem je bil majhen aparat za opazovanje zračnih prilik in listek. Najdbo je oddala kmetica orožnikom. Ti so ugotovili, da gre za balonček vremenoslovske postaje v Lindbergu pri Beskoku v Nemčiji. Na listku je bila prošnja, na pošlje najditelj

naprave na balončku, ki so namenjene opazovanju vremenskih prilik, nazaj v Lindberg proti dobri nagradi. Orožniki so izročili balonček okrajnemu načelstvu v Mariboru, ki je oskrbelo njegovo vrnitev nemški vremenski opazovalnici v Lindbergu.

Požari

Strela je udarila med nevihto pri postaji Škofljica pri Ljubljani v žagarsko hišico, ki je le nekoliko oddaljena od lesne industrije Franca Martinca. V hišici je stanoval strojnik z Martinčeve žage. Pred nevihto se je umaknila s polja 40 letna zasebnica Jera Novak in vedrila ob hišici. Strela jo je opahnila in so jo spravili k zavesti na pomoč pribriželi gasilci. Strela je hišico vžgala in v največji nevarnosti je bila tudi žaga. Razmah nesreče pa je preprečil hud naliiv, ki je ogenj pogasil.

V Gerlinčih pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je uničil požar domačijo posestnika Janeza Koka. Zgoreli so tudi vsi poljski pridelki ter razno orodje. Škode je 35.000 din. Obstoja sum na požig iz maščevanja.

V Braslovcih na Polensaku v ptujskem okraju je zgorelo gospodarsko poslopje posestniku Francu Potočniku. Potočnik je dobil pri gašenju tako hude opekline po obrazu in rokah, da se je moral zateči v ptujsko bolnišnico.

V Žažaru pri Horjulu v okolici Ljubljane je med nevihto zanetila strela kozolec posestnika Janeza Končana. Kozolec je bil poln sena, detelje in žita. Gasilec je uspelo preprečiti razmah nesreče na sosednje gospodarsko poslopje in stanovanjsko hišo. Kozolec je pogorel, a je bil k sreči zavarovan.

V Bušincu pri Dolenjskih toplicah je začelo v noči goreti ostrešje Zupančičeve hiše. Po naključju se je zbudil bližnji sosed in opazil nesrečo. Sklical je svoje domače in sosedo, da so odbrzeli na pomoč in so prebudili prebivalce v goreči hiši, ki niti slutiti niso, da so bili v smrtni nevarnosti. Lesena hiša je bila hitro v objemu plamenov in zgorela. Vsačani so se trudili, da so obvarovali sosednja poslopja, ker k sreči ni bilo vetra.

Ustreljen radi nedovoljenega prekoračenja meje. V mesečni noči na 18. julij so skušali trije moški na nedovoljen način prekoračiti severno mejo med Plačem in Št. Iljem. Graničar je po zval trojico na stoj. Eden se je pokoril klicu in obstal, druga dva sta se pa spustila v beg. Graničar je oddal nekaj strel in eden od beguncev je obležal mrtev. Ustreljeni je 40 letni Ivan Šoster, mehanik iz Studencev pri Mariboru, ki je živel precej let v Brucku ob Muri, kjer ima tudi ženo, od katere je bil ločen. V Mariboru se je najbrž ukvarjal s tihotapljenjem ljudi preko meje. Prijeti begunec je dalmatinski krošnjar Marjan Mustafič, kateremu je obljubil ustreljeni Šoster, da ga bo spravil brez potnega lista za odškodnino 150 din preko meje. Kdo bi naj bil tretji neznanec, ki je srečno pobegnil, ni znano, ker ga prijati Dalmatincev ni poznal.

Svojevrsna sleparija. Mariborski bolnišnici je dobavljal jajca 28 letni Franc Kogler z Biša v Slov. goricah. Mariborska policija ga je prišla,

ker je opeharil bolnišnico na svojevrsten način. Jajca je oddajal v kuhinji bolnišnice, kjer je dobil potrdilo, koliko jajc je dobavljal. S potrdilom v kuhinji se je javil pri blagajni, ki mu je izplačala izstavljeno potrdilo. Preiskava je ugotovila, da je Kogler spreminjal številke na potrdilih. Iz 504 jajc je kar napravil v svojo korist 1504, iz 227 pa 1227. V dokazanih primerih je ogoljufal bolnišnico za 1380 din.

Mlad tat koles pod ključem. Orožniki iz Šoštanja so prijeli 14 letnega vajenca Leopolda K. iz Celja, ki je ukradel v Celju dve kolesi in pobegnil. Kolesi so orožniki našli in so ju vrnili lastnikoma. Obstoja upravičen sum, da ima mladi nepridiprav še več kolesarskih tatvin na vesti.

Žrtev surovosti. Ne daleč od Sv. Kungote na Dravskem polju v okolici Ptuja je napadlo več fantov 20 letnega posestniškega sina Antona Sitar, katerega so prepeljali v ptujsko bolnišnico z zlomljeno roko in s hudimi poškodbami na glavi.

Napad na povratku s Starega grada v Celju. Ano Mohor, poslovodkinjo Slomškovke tiskovne zadruge v Celju, sta prišla obiskat g. Viktor Čadež, župnik v Mekinjah pri Kamniku, in njegova sestra organistinja Terezija. Trojica se je podala na krasno razgledni Stari grad, kjer so se zamudili do večera. Ko so hoteli nazaj v mesto in prešli stopnice na grajsko spodnje dvorišče, je pritekel neznan moški in je iztrgal Tereziji ročno torbico z denarjem in klobuk. Napadalec je zbežal z vso naglico skozi grajska vrata ter izginil neznan kam. Orožniki bodo gotovo izsledili drzneža, ki se je klatil ter potepal nekaj dni po celjski okolici.

Iz zasede smrtno zaboden. Anton Pintar, 38 letni tovarniški predelavec z Javornika pri Jesenicah, se je vračal v družbi v noči proti domu. Pri Kašti je stopil Pintar nekoliko stran od družbe in že je bil napaden ter zaboden s kuhinjskim nožem v levo stran prs. Hitro so ga spravili v bolnišnico Bratovske skladnice, a vsa zdravniška pomoč je bila zaman, ker je bila rana smrtna. Rajni je bil dober delavec ter tih in miren. Policija je zaprla tri osumljence in bo že dognala pravega krivca.

Nepoboljšljiv. 21 letni Slavko Gutmaier z Janzeve gore pri Selnici ob Dravi je presedel 10 mesecev v zaporu radi tatvine. Po izpustitvi je obljubil staršem, da se bo poboljšal. Vzel je doma delavsko knjižico in se je podal na pot, da bi si poiskal delo. Ko je šel mimo hiše posestnika Al. Vrhovnika, kjer ni bilo nikogar doma, je vlomil in odnesel denar ter uro v vrednosti 650 din.

Obsojen vlomilec in tat. Pred sodniki celjskega okrožnega sodišča je dajal v minulem tednu odgovor 32 letni Maks Koren, brezposelni klatež, rojen v Breznici pri Prevaljah. Na pet nepoštenosti je zablodil v zgodnji mladosti in je imel večkrat opravka s sodiščem. Ko je dopolnil 17 let, je zagrešil več vlomov ter tatvin. Letos 20. maja je vlomil v stanovanje inženirja Boška Marjanoviča v Celju in ukradel 4700 din. Dne 25. maja je pofatil iz stanovanja Antona Breznika na Lopati pri Celju 600 din. Navadno se je preživljal z beračenjem. Obsojen je bil na pet let težke ječe in na pridržanje po prestani kazni.

Stala je pred obiskovalcem. Bila je precej nižja od njega. Nepremično je zrla vanj in se smehljala. Tako gledajo samo zaljubljene ženske.

Mladenič je še enkrat vzdihnil. Nato je prijel za kljuko.

»Ali si si ga dobro ogledal?«

Erik se je začudeno ozrl in za seboj zagledal Marijinega brata.

»Benjamin, ti si tukaj?«

»Da!« se je dečko zarežal. »Rad bi vedel, ali si si ga dobro ogledal?«

»Koga?«

»Tistega lopova v sobi.«

»Sem.«

»Ali boš storil?«

»Kaj?«

»Za kar sem te prosil. Tako mu primazi, da bo zvezde videl. Ali še veš, kako si pobirmal lopovskega Colma? Kar sesedel se je!«

Erik ni odgovoril. Naglo je odprl vrata in izginil v sobo.

Marija ga je začudeno pogledala. Eriku se je zdelo, da njene oči še nikdar niso bile tako lepe, ljubezne, bleščeče. Njen rjavi obraz je nekoliko zardel.

»Erik!« je veselo vzkliknila.

Mladenič je odtrgal od nje svoj pogled in ga zapičil v tujca. Trdo, hladno je zrl vanj. Tujec pa se je pri-

jazno smehljaj. Na njegovem obrazu ni bilo nobene napetosti.

Marija je pristopila k Eriku, pokazala na tujca in rekla:

»Moj prijatelj Roger iz Crucera.«

Potem je pogledala tujca in pokazala na Erika:

»Farmer Erik Folkman, dober sosed in prijatelj.«

Za trenutek je utihnila, nato pa smehljaje dodala:

»Upam, da se bosta dobro razumela!«

»Gotovo!« se je nasmehnil Roger.

Erik je molčal. Marija ga je radovedno opazovala.

Pri tem je zagledala krvavo obvezo na njegovi roki. Prej je ni mogla opaziti, ker je bil mladenič tako obrnjen, da je skrival roko.

»Za Boga, Erik!« je vzkliknila. »Ali ste ranjeni?«

Kaj se je zgodilo? »Glej, glej, niti nisem opazil!« je hlinil Roger začudenost. »Najbrž vas je bil napadel tisti lopov, ki je mene preganjal.«

Erik je tako ostro premeril Rogerja, da je ta odmaknil pogled.

»Če mislite moža v beli srajci, potem sva istega mnenja. Prebrisan lopov mora biti.«

Roger je bil preoblečen. Na sebi je imel obleko iz temnega usnja. V eni roki je stiskal rokavice iz usnja. Erikova pripomba ga ni zmedla.

(Dalje sledi)

se je posrečilo ranjenca srečno prepeljati v bolnišnico. Tam so mu nudili zdravniško pomoč in ker rana ni bila nevarna, so ga poslali domov. Ko se je spet vračal z avtomobilom, je zopet prišlo do trka in Beason je bil pri tej priliki ubit. — V Čikagu je neki zdravnik povozil 12 letnega dečka. Deček je kmalu umrl na posledicah ran. Naključje je hotelo, da je prav temu dečku zdravnik rešil pred letom dni življenje s srečno operacijo. Deček je bil ranjen pri eksploziji prav v tisti hiši, pred katero ga je čez leto dni zdravnik povozil. — V Los Angelesu je vstopil delavec s prižgano cigareto v prostor, kjer je uhajal svetilni plin. Nastala je strašna eksplozija, ki je vrgla okna iz zidu in tudi delavca v ve-

40 letnica Vzajemne zavarovalnice

Naša prva in največja čisto slovenska zavarovalnica obhaja svojo 40 letnico. Z odlokom z dne 23. februarja 1900 je vlada nekdanje Avstrije na Dunaju potrdila pravila, 1. avgusta 1900 pa je zavarovalnica začela poslovati. Pravi ustanovitelj Vzajemne in njen prvi predsednik je bil sodni svetnik v pokoju Ivan Vencajz, ki je zavarovalnico vodil do svoje smrti 7. avgusta 1913. Sedaj predseduje zavarovalnici stolni kanonik Sušnik Ivan. Zavod se je iz neznatnih začetkov lepo razvijal. Do povojne dobe ni izkazoval kakega vidnega premoženja, ker je do takrat gojil le

požarno zavarovanje in zavarovanje zvonov. Po svetovni vojni pa je uvedel življenjska zavarovanja raznih vrst, radi česar so se začela v zavod stekati večja sredstva. Sedaj ima Vzajemna zavarovalnica palače in druga varno naložena sredstva, ki so vsem njenim zavarovancem najboljše poročstvo, da so zaupali upravo svojega premoženja v najboljše roke. Častitajoč Vzajemni zavarovalnici k njeni 40 letnici želimo, da bi bilo peto in naslednja desetletja njenega dela za slovensko ljudstvo še bolj plodonsna.

Po svetu

Zadnji Hitlerjev poziv Angliji

Slavnostna seja državnega zbora

Nemški državni kancler Hitler je sklical za zadnji petek ob šestih popoldne slavnostno sejo državnega zbora v Berlin. Na seji je bil navzoč tudi italijanski zunanji minister grof Ciano, katerega je sprejel nemški zunanji minister osebno na berlinskem kolodvoru in ga pripeljal v državni zbor.

Sejo je otvoril maršal Göring, ki se je spomnil v izbranih besedah vseh v tej vojni za domovino padlih Nemcev in pa padlih vojakov italijanske zavezniške vojske. Koj nato je povzel besedo kancler Hitler. V eno in tričetrt ure trajajočem govoru je podal dose-danji potek vojne, ki je na vseh področjih iztekla s popolno zmago Nemčije.

Hitlerjev zadnji poziv Angliji

Kancler Hitler se je obrnil ob koncu svoje-ga od poslancev z burnim odobravanjem spremljanega govora do Anglije in jo je zad-njikrat pred končno odločitvijo pozval, naj se z Nemčijo izmiri.

Vodja rajha je rekel, da je napovedal lani oktobra točno razvoj vojne v primeru, če od-klonijo njegovo mirovno ponudbo. Kljub te-mu, da je takrat vedel, kako se bo razvijala vojna, je ponudil Angliji in Franciji roko v prijateljsko spravo. Njegova ponudba je bila ali z zasramovanjem zavržena ali pa se za-njo sploh niso zmenili. Danes Francija go-tovo čisto drugače misli.

Hitler je končal svoj govor z besedami:

»Koliko neizmernega gorja se je medtem razlilo na milijone in milijone nedolžnih ljudi po krivdi voditeljev zahodnih demokracij! Vse to gorje bi lahko bilo izostalo, ako bi bili An-glija in Francija v oktobru lanskega leta spre-jeli nemški mir. Toda hoteli sta vojno in sta

jo tudi dobili. Tudi danes se razlega iz An-glije krik, da naj se vojna nadaljuje. Ne vem, če ima nasprotnik pravo predstavo o tem, kaj in kakšna bo ta borba, če se nadaljuje. An-gleški državniki sicer izjavljajo, da bodo zbe-žali v Kanado in da bodo iz Kanade vodili vojno. Toda milijoni in milijoni angleškega naroda ne bodo mogli v Kanado, ampak bodo morali ostati v Angliji in sprejeti vojno, ki so jim jo njihovi voditelji natovorili. Boli me, če pomislim na to, da bo treba udariti, da zrušimo tolikšno brezvestnost angleških vo-diteljev! Kajti imel sem namen, da bi nikdar ne vodil vojno, ampak da bi ustanovil soci-alno državo, v kateri bi vladala pravica in blagostanje. Toda Churchill izjavlja, da hoče imeti vojno. V zadnjih tednih je pokazal, kakšno vojno si on zamišlja. Angleška letala so napadala nemško civilno prebivalstvo. Nemčija je na to doslej molčala, toda s tem ni rečeno, da bo molčala naprej. Hudo je mi-sliti na neizmerno gorje, ki bo zadelo angle-ški narod v odgovor na takšna dejanja. Zgo-dilo se bo, da bo zaradi tega uničen svetovni imperij, svetovni imperij, ki ga nisem nikdar imel namen uničiti. Toda ta vojna, če jo An-glija želi, se more končati samo na ta način, da se popolnoma uniči eden od obeh nasprot-nikov. In jaz vem, da bo Anglija tista, ki bo uničena! V tej uri čutim svojo dolžnost, da se še enkrat, zadnjič, sklicujem na zdravi raz-um v Angliji. Mislim, da imam po dogodkih zadnjih mesecev pravico za to, ne da bi kdo mogel očitati, da je Nemčija strahopetna. Ob-žalujem žrtve, ki bodo padle v Angliji. Mi-slim tudi na nemške žrtve, čeprav vem, da nemški vojaki s hrepenenjem čakajo, da bi šli v boj za veličino svoje domovine. Tako bom imel vsaj olajšano vest spričo dogodkov, ki prihajajo.«

Kratke tedenske novice

Danzig (Gdansk), radi katerega je izbruhnila sedanja evropska vojna, so proglasili Nemci za prosto pristanišče.

Na poti v Združene ameriške države sta hčer-ki angleškega kralja Jurija VI., bivša avstro-ogrsko cesarica Zita, albanski kralj Zogu z dru-žino, velika vojvodinja luksemburška in še cela vrsta drugih petičnikov ter visokih osebnosti iz Evrope.

Nemški propagandni minister Göbbels je izja-vil, da vojna še sicer ni končana, a kljub temu bodo slekli starejši letniki vojaške suknje in se vrnili v svoje službe.

Anglija bo zasegla francosko trgovinsko mor-narico, ki je v britanskih lukah. Zasega bo tra-jala do konca vojne, nakar bodo ladje vrnjene Franciji, oziroma se bo izplačala odškodnina.

Francoski pisatelj in demokrat Paul Morand je bil imenovan od francoske vlade za likvida-torja gospodarskih in finančnih stikov Francije v Angliji. Priznan mu je položaj poslanika. V kratkem bo imenovala tudi angleška vlada svo-jega zastopnika pri Petainovi francoski vladi.

Vsa Španija je proslavljala dan zgodovinske revolucije 19. julija 1936. V Madridu je korakalo sto tisoč nacionalističnih delavcev pred genera-lom Francom. Vsi govorniki so ta dan zahtevali, da se spoji pristanišče in sedanja angleška trd-njava Gibraltar z domovino.

Angleški poslanik Cripps se je v preteklem tednu tri ure pogovarjal v Moskvi s Stalinom, kar znači zboljšanje odnosov med Veliko Bri-tanijo in sovjetsko Rusijo. Razvoj evropske voj-ne zelo zanima Sovjetsko zvezo, čeprav naglaša vedno in povsod svojo nevtralnost.

Anglija je spet priznala bivšega abesinskega cesarja Haileja Selasija kot polnopravnega vla-darja ter mu dala zagotovilo, da bo obnovljena neodvisna Abesinija pod njegovo oblastjo, ko dobi Anglija sedanjo vojno.

Vrhovno vodstvo francoske uprave tvorijo: maršal Petain, podpredsednik vlade Laval in no-trantni minister Marquet.

Novo izvoljeni parlamenti Estonske, Letonske in Litve so sklenili 21. julija, da se priključijo vse tri baltičske države Sovjetski zvezi kot 14., 15. in 16. sovjetska republika. S tem se je po-množilo prebivalstvo Rusije za šest milijonov.

V Havani na otoku Kuba so se zbrali zunanji ministri 21 ameriških republik, da zavzamejo skupno stališče do mednarodnih vprašanj v zvezi z razvojem vojne v Evropi.

Ameriški zunanji minister Cordell Hull je pred-lagal na vseameriški konferenci v Havani, naj vzamejo vse ameriške države pod zaščito vso posest, ki jo imajo evropske velesile na ameriškem ozemlju.

Ameriška vlada proučuje možnost, da bo iz človeških ozirov poskrbela za to, da prepelje angleške otroke z lastnimi ladjami na varno.

Avstralske vojne ladje so te dni potopile neko italijansko 5000 tonsko križarko v Sredozemskem morju.

Angleži so javili izgubo enajste podmornice od začetka vojne.

likem loku. Padel je v reko, od koder se je brez posebnega truda rešil s plavanjem na breg.

Zgodba o človeku, ki je prodal svoje truplo. V Združenih ameriških država-h ne dobiš veliko, če svoje telo prodaš ka-kemu anatomskemu za-vodu in si tako po smrti brez skrbi, kar se tiče svojega trupla. Vendar je bila za Darija Nivena anatomija nekega dne poslednja rešitev, ko ni imel nobenega denarja več. Niven je bil prej po-strešček, potem je po-stal natak, pa je izgu-bil službo in ko ni vedel nikamor več, je prodal svoje telo za 50 dolarjev anatomskemu institutu. To vsoto pa je dobil sa-mo s tem, da se je pi-smeno zavezal, da do konca svojega življenja ne bo pokadil niti ene cigarete več in tudi ne

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

*

Tako je prišel Božič. Tedaj je dobil Jurij nekega dne pisemce, na katerem je bil pečat z Brezj. Pisavo je takoj spoznal: bila je Tilkina. Ves razburjen je pisemce odprl in je bil bridko razočaran. Nič drugega ni bilo v ovitku kakor tiskano voščilo za novo leto: Srečno novo leto! Spodaj je bilo pripisano samo to: »Poljub Tončku in Ančki!« — in ženin naslov... Zanj torej, za moža, ni imela ne ene prijazne besede, sploh nobene besede. Da, to pismo ne pričuje o njeni ljubezni, to pismo ga žali... Pa vendar! Ali ni dokaz, da misli nanj? Saj njemu velja njena želja: Srečno novo leto! Ali naj ji odpiše? Da, storil bo kakor ona: poslal ji bo tiskano voščilo za novo leto. Toda to bi bilo neumno; saj bi jo le posnemal... Morda, da, gotovo si hoče trebiti pot domov. Zdjaj bi rada, da bi ji on prišel vso pot naproti. Ne, naj se le sama poda na pot! On se ne bo poniževal pred njo, ona naj se poniža! Najbolje bo, če ji sploh ne odgovori. Iz tega bo lahko sklepala, da ga je s tako praznim pismom užalila, in bo kaj več pisala...

Tako je sklenil in ji ni odgovoril. Toda Tilkino pi-semce je ležalo štirinajst dni in še več pred njim na nje-govi pisalni mizi. Vedno znova se je potopil v njeno

13 drobno pisavo, medtem ko so se v njegovi duši borili ponos in ljubezen, upanje in jeza...

Lizka je imela dober nos in ji ni ušlo, da visi Končnik še vedno z vsem sreem na svoji ženi. Ko je zdaj odkrila Tilkino pisemce na njegovi pisalni mizi, se je jela bati. — Če si začneta mož in žena pisati, ne bo več dolgo in žena bo spet doma. Potem pa je konec njeni, Lizkini, slavi in časti, konec njenih upov in križ čez njene načrte. Da bi ženino vrnitev preprečila, se je Lizka odločila za predrzno, skrajno grdo spletkarijo. Pisala je Tilki, kakor češ da ji je Končnik tako naročil, naj pusti vse upe, da bi si svojega moža še kdaj pridobila, ker da njen mož je posvetil vso svojo ljubezen njej, Lizki, in da sta si že dolgo kakor mož in žena in da je tudi sad njune ljubezni že na potu... —

Od tega časa o Tilki ni bilo več ne duha ne sluha.

Toda Lizka škerjanec se tudi Končniku ni mogla več zatajiti. Slednjič je vendarle tudi opazil, kaj in kako je z njo, in neki dan v začetku februarja jo je prijel in konec besed je bil ta, da je nesramnico nagnal.

Istega dne zvečer je čisto nepričakovano prišel advo-kat Hudnik h Končniku. Tik za vrati je skočila k njemu Lizka škerjanc, ki je bila že pripravljena za na pot. Hlastno mu je povedala, da sta se z gospodarjem zbila in da mora od hiše. Advokat ji je pomežiknil, položil prst na usta in ji pošepnil na uho:

400 letnica jezuitov. Jezuitski red je ustanovil sv. Ignacij iz Lojole v Španiji, naj močnejša osebnost katoliške obnove v 16. stoletju. Kot častnik ranjen, je Ignacij dal slovo prejšnjemu življenju ter se je sam obnovljen s samopremagovanjem in molitvijo posvetil obnovi sveta. Dve sredstvi sta predvsem, ki se jih je sv. Ignacij poslužil v to svrhu in ki po njih še vedno deluje na duhovni obnovi in vzgoji ljudi. To so njegove slovite »Eksercicije« in pa od njega ustanovljena »Družba Jezusova«, ki je bila od papeža Pavla III. potrjena leta 1540. Jezuitski red je vznikel v dobi, ko je dr. Martin Luther, bivši redovnik-avguštinec, odpadel od katoliške Cerkve ter z razširjanjem protestantizma odtrgal od Cerkve tisoče in stotisoče ljudi. V tej veliki nevarnosti, ki je takrat pretila katolicizmu, je sv. Ignacij s svojimi tovariši stopil na branik. Število teh tovarišev je čudovito naglo raslo. Ko je sv. Ignacij umrl leta 1566., je jezuitski red že imel tisoč članov v 12 redovnih provinciah in 100 redovnih hišah. Red ima ogromne zasluge za obrambo katolicizma v Evropi. Velike dele Evrope je v 16. in 17. stoletju ohranil, odnosno zopet pridobil katolicizmu. Ni čuda, da si je s tem svojim delom nakopal sovraštvo ne samo protestantov, marveč tudi janzenistov (pristašev katoliškega škofa Jaurena, ki so s svojo pretirano strogostjo širili med ljudstvom versko mrtvilo), framonov in liberalcev. Združenemu navalu teh nasprotnikov se je posrečilo, da so dosegli ukinitve tega reda leta 1773. Leta 1813. pa je papež Pij VII. red zopet vpostavil. Sedaj šteje red okoli 24.000 članov, izmed katerih je okoli 3000 misijonarjev, delujočih v 45 misijonskih pokrajinah. Na čelu mu stoji že več let kot general pater Vladimir Ledochovski, porojen iz grofovske poljske rodbine. O priliki 400 letnice je papež Pij XII. naslovil na jezuitskega generala pismo, v katerem naglašala velike zasluge jezuitskega reda za katoliško Cerkev, krščansko omiko in krščansko vzgojo tolikih pokolenj. Ogromno je delo članov jezuitskega reda za vzgojo mladine, za kar jim Evropa mora biti posebno hvaležna. Velike so zasluge jezuitov na polju katoliškega apostolata, zlasti potom Marijinih družb, s katerimi se je vršila in se še vrši globoka notranja preosnova mladine. Papež naposled izraža željo, naj bi družba Jezusova, ki je in mora ohraniti svojo organizacijo in svoja pravila nedotaknjena in neizpremenjena, se slej ko prej poslužila vseh resničnih pridobitev sodobnega napredka za poglobljanje katoliške vere in kulture.

Mehiški katoličani so se hrabro borili. Ne mislimo na poulične borbe, ki so se nedavno vršile po ulicah glavnega mesta Mehike in

tudi drugih mest o priliki volitve novega predsednika mehiške države. Teh borb, v katerih je tekla kri in je mnogo ljudi obležalo ranjenih ali celo mrtvih, se katoličani niso udeležili. Tak način politične borbe prepuščajo katoličani ljudem liberalno-framasonskega, socialističnega in komunističnega mišljenja. V vidu imam tisto veliko borbo, ki so jo pred nekaj leti vsilili katoličanom framasoni in komunisti, hoteč popolnoma uničiti katoliško vero na mehiških tleh. Zaprli so cerkve, prepovedali božjo službo, pregnali duhovnike, v državi ostale duhovnike pa so z zvestimi verniki vred krvavo preganjali in mučili. Bila je to težka borba, v kateri so se mehiški katoličani zlasti zatekali k sv. Tereziji od Deteta Jezusa kot zavetnici in priprošnjici. Po srečno prestani borbi se hočejo mehiški katoličani svoji zavetnici izkazati hvaležne. Zato so sklenili, da bodo zgradili v veličastni cerkvi sv. Terezije v francoskem mestu Lisieuxu, kjer je sv. Terezija živela in umrla kot redovnica, svojo narodno kapelo, posvečeno Materi božji Guadalupski (Guadalupe je mehiško mesto, v katerem je najslavnejša in najbolj obiskana romarska cerkev Marijina). Kapela bo stala preko pol milijona francoskih frankov.

H krizi japonske vlade. Japonska vlada je odstopila. Cesar je poveril sestavo nove vlade princu Konoje, kateri je pridobil za svojo

vlado doslej tri ministre in napovedujejo, da vladna kriza ne bo tako hitro rešena, ker ustanavlja princ Konoje novo edinstveno stranko. Doslej sta obstojali konservativna stranka sejukaj in liberalna minsajito. Konoje in trije na novo imenovani ministri izdelujejo tudi novo zunanjo politiko. Izbruh japonske vladne krize je pospešil zlom Francije. Vojna stranka, ki želi zasesti vse evropske koncesije ali posestne ugodnosti v Aziji, je zopet oživela in se zavzema za naslonitev Japonske na Nemčijo ter Italijo. Vojna stranka se skuša po porazu, katerega je doživela lani s sklenitvijo nemško-ruske nenapadalne pogodbe, za vsako ceno uveljaviti, dasi ne želi japonski narod nobenih novih vojnih zapletov in zahteva radi izčrpanosti zaključitev triletno vojne s Kitajsko. Vojna stranka je baje tudi radi želje ljudstva za to, da se vojna na Kitajskem čimprej konča na ta način, da se odreže popolnoma Kitajsko od sveta in prisili na kolena. Poznavalci Kitajske pa so resnega mnenja, da Japonci še ne bodo s Kitajsko tako naglo opravili, ker že poseda znatno lastno vojno industrijo in rezervnih vojnih potrebščin za vsaj pol leta. V teh hudih vojnih časih je bilo princu Konoje poverjeno krmilo države, ki ječi pod dolgotrajnimi vojnimi bremenami, radi njegove preudarnosti in politične daljnovidnosti.

Kandidata za ameriške predsedniške volitve

Združene ameriške države volijo letos svojega predsednika. Za predsedniške volitve se zanima z dušo in telesom vsak Američan. Lahko trdimo, da je Ameriki več na izidu teh volitev, kakor za izid sedanje evropske vojne. Predsedniške volitve v Ameriki so pri tolikem zanimanju vendarle enostavne, ker se bije boj le med predstavnikom dveh velikih strank republikancev in demokratov. Obe stranki sta že postavili vsaka svojega kandidata in kmalu se bo začel volilni boj.

Kandidat republikancev in njegov program

Republikanska stranka je postavila svojega kandidata na strankinem velikem zboru ali kongresu v mestu Filadelfija 28. junija. Strankini delegati so glasovali za šest kandidatov. Izvoljen je bil Wendel Willkie, ravnatelj velikih zasebnih elektrarn. Kandidat republikancev je znana ter med pristaši zelo priljubljena osebnost.

Volilni boj bo začel s temle programom: Podpiranje brezposelnih, starostno zavarovanje ter dalekosežna pomoč vsem, ki trpijo pomanjkanje. Willkie in njegova stranka sta

odločno proti poseganju države v zasebno gospodarstvo.

Glede evropske vojne so republikanci s svojim predsedniškim kandidatom proti vojni udeležbi Amerike, a za izdatno podpiranje Angležev proti Nemčiji ter Italiji. Izvolitev Willkieja za predsednika bi bil za Anglijo zelo razveseljiv dogodek.

Demokrati za Roosevelta

Mnogo lažje stališče kakor kandidat republikancev je imel pri demokratih dosedanji ameriški predsednik Roosevelt.

Demokratska stranka je izvolila na svojem kongresu v Čikagu že pri drugem glasovanju Roosevelta za predsedniškega kandidata.

Izid glasovanja je bil sledeč: za Roosevelta je glasovalo 946, za Farleya 72, za Garnerja 61 glasov, nekaj glasov je bilo oddanih za Tidningsa, za državnega tajnika Hulla pa pet glasov. Nato je kongres enodušno proglasil Roosevelta za kandidata demokratske stranke pri predsedniških volitvah.

Roosevelt, ki kandidira že tretjič za predsednika, bo šel v volilni boj pod geslom, da

»Tiho! — Pojutrišnjem pridi k meni v pisarno; tam se bova zmenila.«

Potem je šel po stopnicah gor v družinsko sobo, kjer je Jurij sedel za pisalno mizo in strmel topo predse.

Advokat je bil zalit mož, ki je lezel proti petdesetim. Lase je imel črne, obraz oglat in rdeč, ustne tolste, nos top in skrbno počesano bradico. Z obraza in iz oči si mu uganil, da je na ženske in da je zvit in zahrbtn.

Ko je stopil v sobo, je pozdravil:

»Dober večer, klanjam se, gospod Končnik!«

Ta se je zdrznil in vzkliknil:

»O, gospod doktor — dober večer Bog daj! Pravi čas ste prišli.«

»Tako? Ali sem vam potreben?«

»Da, zelo. Prosim, sedite.«

Končnik mu je jel pripovedovati, kako sta se nocoj z gospodinjo skregala, razlagal mu je vse na drobno, zraven pa se je tako razvnel, da je bilo njegovo pripovedovanje prav zmešano. Advokat je gledal ves čas skozi okno, pomežiknil je zdaj s tem, zdaj z drugim očesom, obraz je delal, kot da mu je malo mar vsega, poslušal pa je kakor lisjak in mu ni ušla nobena beseda. Po kratkem preudarku je dejal:

»Gospod Končnik, tega niste dobro naredili. Morali bi se bili z gospodično pobotati.«

»Pobotati? S to nesramno žensko!« se je razburil Končnik. »Nima pravice več kaj zahtevati kakor svoj zaslužek, tega pa sem ji izplačal.«

»Menda bolj slabo poznate ženske. Ženske ne marajo za pravico, ženske vam poslušajo samo svoja čustva.«

»Doslej sem imel opraviti le s poštenimi ženskami, nikoli pa še ne s takimi, ki se vlačijo in goljufajo.«

»Hehe, ženske so vse enake. Vse so sebične in mislijo zmeraj le nase. Zato je treba poprej biti previden, da si človek ne splete zanko, potem je prepozno.«

»Vi, gospod doktor, ste mi to žensko priporočili. Zdaj mi morate tudi pomagati, da se njenih spletk rešim.«

»Priporočil vam je nisem, le na njena dobra spričevala sem vas opozoril. One primite, ki so ji taka spričevala pisali. — Sicer pa, kaj mislite ukreniti?«

»Tožil jo bom, da mi je hotela denar izsiliti.«

»To vam za resnico odsvetujem. Gospodična je besede tako preudarila, da je ni mogoče prijeti. Če bi jo pa tudi mogli, vam bo trmasto gnala svoje, da ste vi oče — in nihče vas ne more rešiti.«

»Salabot! Ali ji ne bo mogoče dokazati, da se laže?«

»Jaz ne vem, kako bi ji mogli kaj takega dokazati. Pred sodnijo velja zmeraj to, kar mati izpove.«

»Vi ste izkušen in prebrisan advokat; gotovo boste našli kako pot, da me pred takim krivičnim sumom obvarujete.«

bo izpil nobene kapljice alkohola. In prav teh 50 dolarjev je Dariju Nivenu prineslo srečo. S tem denarjem se je odpeljal v filmsko mesto Hollywood in posrečilo se mu je, da je dobil službo statista. Pretolkel se je, kakor je že šlo, in nekega dne je vrhovni vodja spoznal, da bi mu lahko dal tudi večje vloge. Zdaj je Niven znan igralec. Vabijo ga na slavnosti in prireditve, ponujali so mu pijačo in cigarete, toda zaradi obljube anatomskemu zavodu je moral vsa vabila odklanjati, ker ni bil več gospodar svojega telesa. Filmska kolonija bi kmalu počila od smeha, ko je slišala njegovo zgodbo. Pregovarjali so ga, naj prelomi svojo pogodbo, da bo spet gospodar svojega telesa. Saj tistih 50 dolarjev za Darija Nive-

želijo Združene države tudi nadalje ostati izven evropskega spopada ter se sploh nočejo udeležiti katere koli vojne. Glavno skrb ameriške zunanje politike mora še nadalje posvetiti varnosti in obrambi Zedinjenih držav ter ohraniti miru. Zedinjene države morajo biti tako močne, da jih ne bo upala napasti nobena država ali skupina držav. Amerika ne bo nudila pomoči onim državam v tej vojni, katerih koristi niso v skladu s koristmi Amerike in njene varnosti. Nasprotno pa bo nudila pomoč onim državam, s katerimi jo večje skupne koristi. Zedinjene države bodo zastavile vse moči, da zmaga pravica.

Ponovno izvolitev Roosevelta za predsedniškega kandidata demokratske stranke so pozdravili Angleži nadvse toplo, ker računajo, da bo ameriška industrija še bolj podpirala Anglijo z vojnim materialom, kakor je to storila doslej.

Roosevelt je sprejel izvolitev in je govoril po radiu zboru demokratske stranke

Roosevelt sam ni bil navzoč na zboru demokratske stranke, ko je šlo za njegovo kandidaturu. Kakor hitro so mu sporočili, da ga je stranka soglasno kandidirala, je izvolitev sprejel pod pogojem, da imenuje stranka poljedelskega ministra Henrika Wallacea za podpredsedniškega kandidata, kar se je tudi zgodilo.

Dne 19. julija zjutraj je spregovoril predsednik Roosevelt po radiu zboru demokratske stranke v Čikagi. V svojem govoru se je zahvalil, da je imenovala stranka Wallacea za podpredsedniškega kandidata, nato pa je poseben poudaril tale dejstva:

»Stojimo pred največjim svetovnim dogajanjem v človeški zgodovini. Gre za to, ali naj še dalje traja civilizacija, kakor jo poznamo in cenimo mi, ali pa naj vse to propade; ali naj še obstoja vera, ali pa naj se vmeti brezbožnost; ali naj še velja dana beseda, ali pa naj narekuje pest; ali naj velja dostojnost, ali pa nasilje; ali naj še cenimo pogum, povedati odkrito besedo, ali pa naj nastopi nezdrava otopelost soparnega ozračja.

Nihče ne more več dvomiti in si zakrivati oči pred dejstvom, da ta vojna ni vojna v navadnem smislu, ampak revolucija, ki je bila vsiljena s premočjo orožja in ki ograža vse človeštvo. Je to revolucija, ki ne gre za tem, da bi ljudi osvobodila, ampak za tem, da jih zasuznji.

V Evropi je bilo mnogo narodov z diktatoro ali zasedbo primoranih, da sprejmejo oblike vladavin, ki jih nekateri imenujejo nove. Toda te oblike niso nove. One so samo vrnitev v zgodovino starega veka. Praviijo, da ta na novo uvedeni red jamči varnost in dejavnost. Enako varnost in dejavnost so uživali tudi zidarji, ki so zidali piramide faraonov. Toda mi v Ameriki in oni v še svobodnih demokracijah se odpovedujemo i taki varnosti i taki dejavnosti. Mi vztrajamo pri varnostih in dejavnostih, ki izvirajo iz pravic svobodnega človeka.

Tako dolgo, dokler bom jaz predsednik, bo vkljub vsem naporom pete kolone ostala naša zunanja politika naša lastna. Ameriški narod bo vztrajal pri demokraciji z božjo pomočjo, tako da bo mogel s pogumom in upanjem gledati v bodočnost.»

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Selniški g. župnik na zadnji poti. »Slov. gospodar« je poročal o smrti g. Ferdinanda Ciuha, dolgoletnega župnika v Selnici ob Dravi, kjer je bil tudi pokopan v spremstvu 28 duhovnih tovarišev in domače ljudske množice. Pogrebne slovesnosti je vodil g. dekan in mestni župnik Mihael Umek, ki je govoril blagopokojnemu v slovo v cerkvi. Pomembno je opozoril poslušalce na največje zasluge rajnega, ki je prenovil župnišče, oskrbel je nove cerkvene klopi, prenovil podružno cerkev sv. Janeza in veliko pripomogel, da je dobila Selnica tolikanj potrebni Društveni dom. Ljudje so sprejeli z veliko hvaležnostjo govornikove besede v zavesti, da jih je zapustil z rajnim delaven ter skrben dušni pastir, kateri je pred svojo smrtjo mislil v sedanjih težavnih časih na svojega naslednika. V oporoki je zapustil svoj inventar nasledniku, vsa živila pa, ki bi jih imel še dobiti s posestvom, je podaril revežem. G. župnik Ciuha bo živel v obsežni selniški župniji v trajno hvaležnem spominu po številnih dobrih delih, katere je skazoval z besedo in podporo vsem, ki so se zatekli k njemu kot preizkušnemu svetovalcu.

Smrt v cvetu mladosti. V Črnečah je dne 16. julija umrla v cvetu mladosti 23 letna Katica Čevnik. Nesrečna jetika ji je ugasnila mlado življenje. Da je bilo pridno in pošteno dekle, je pričal kljub slabemu vremenu njen pogreb, ki je bil tako mnogoštevilen. Ko se je g. župni upravitelj ob grobu v imenu vseh poslavljal od nje, ni ostalo nobeno oko suho. Draga Katica, bodi Ti lahka zemljica, prosí pri Bogu za nas!

Na apaškem pokopališču so bili zadnje tedne sprejeti en Slovenec in dve Slovenki: Simon Potočnik iz Apač, ki se je vedno trdno zavedal svoje narodnosti in dosegel lepo starost 80 let; Genovefa Vakaj iz Nasove, dobra in odločna krščanska žena, ki je tudi svoje otroke vzgojila v istem duhu ter je umrla v še višji starosti: 83 let; Ana Hasler, rodóm iz

Prekmurja, doma v Lešanah, dobra in zavedna, verna žena, ki je dočakala 67 let. V cerkvi in ob grobu so ji lepo zapele slovenske pevke dve ganljivi žalostinki. — Na Pogledu pa je umrl na posledici kapi 81 letni Anton Probst. Bil je nemškega rodu, a nikak nasprotnik Slovencev. V odločilnih letih se je potegoval za to, da pripade apaško polje Jugoslaviji. Bil je tudi odlikovan od jugoslovanskih oblasti. Pogreba so se udeležili zastopniki raznih oblasti. — Rajni naj počivajo v miru, žalujočim naše sožalje!

Posestnik umrl v najlepši moški dobi. Zopet so pri Sv. Marku nižu Ptuj zapeli zvonovi in oznanili vest, da je umrl v Zabovcih posestnik Joža Šimenko. Bilo mu je komaj 40 let in že ga je strašna jetika odtrgala od drage žene in dveh nedoraslih hčerk. Z njim je legel v grob zadnji moški potomec ugledne šimenkove rodbine, ki jo hoče vso uničiti ta zavratna morilka. Pokojni je dovršil dva razreda srednje šole, a so ga razmere prisilile, da je v vojnem času moral ostati doma. Ohranil pa je veselje do knjig in je bil ves čas vnet naročnik »Slov. gospodarja«. Bog mu daj svoj mir!

Mati pevske družine umrla. V soboto smo ob veliki udeležbi sorodstva in številnega znanstva pokopali pri Sv. Juriju ob juž. žel. mater Marijo Jazbec, staro 76 let. Rajna se je pred 50 leti priselila od Sv. Štefana, kjer je bila dolga leta cerkvena pevka. Ni čudno torej, da so vsi otroci podedovali od matere veselje do petja. Vsi štirje sinovi in tri hčere so bili cerkveni pevci, igralci na prosvetnem odru in nekateri tudi člani tamburaškega zbora. Najmlajša hči Julčka že 27 let pomaga s svojim sopranom na našem koru. Upravičeno je torej blaga pokojnica dobila pridevek »mati pevske družine«. Naj sedaj v nebesih poje Večnemu slavo! — V nedeljo smo pokopali tudi dva velika trpina: Martina Sellič iz Stopč in Jožefa Dobovišek iz Kranjč. — Žalujočim naše sožalje!

Smrtna kosa. Umrl je v Anovcu na Zdoblah pri Vidmu Jožef Molan, preužitkar, v starosti 88 let. Rajni je bil prijatelj dobrih časopisov in »Slov. gospodar« ima prvo mesto tudi pri njegovih naslednikih. Bil je krepka, posavska korenina, šaljive narave in dobrega spomina do zadnjega trenutka. Čital je mnogo ter zasledoval svetovne dogodke ter znal tudi marsikomu kaj dobrega svetovati. Poleg številnih svojcev je imel na zadnji poti mnogo prijateljev od blizu in daleč, kar je dokaz, da je bil splošno priljubljen. Pri odprtem grobu se je v izbranih besedah poslovil od rajnega g. duhovni svetnik A. Šoba, upokojeni župnik zdolski, nakar so pevci zapeli »Vigred se povrne«. Blag mu spomin!

ZAHVALA

Podpisana Ban Anton in Frančiška, Brezje št. 4, p. Rajhenburg, se prav lepo zahvaljujeva jugoslovanski zavarovalni banki »SLAVIJA« za kulantno izplačilo zavarovalnine pogorelega gospodarskega poslojpa. — Banko »SLAVIJO« vsem toplo priporočava!

Ban Anton in Frančiška.

na ni noben denar! Toda vkljub pristanku anatomskega zavoda, da lahko razdre pogodbo, če vrne denar, Niven tega ni hotel storiti. Res je, rad bi bil spet pil in kadil in mu je lepše ob misli, da bi nekoč ležal v pravilnem grobu, kakor pa, da bi ga zdravniki rezali in se na njem učili, toda vprav tistih 50 dolarjev, ki jih je svoj čas dobil, mu je prineslo srečo. Ta denar mu je pripomogel, da je postal bogat človek in navzlic temu je le toliko praznoveren, da bi bil spet nesrečen, če bi pogodbo razveljavil. Za njegovo 40 letnico so mu pa prijatelji pripravili presečenje. Skupno so mu podarili njegovo lastno telo, ko so brez njegove vednosti razveljavili pogodbo z anatomskim zavodom. Niven je bil zelo

»Gospod Končnik, vaše prijateljstvo visoko cenim, rad vam ustrežem v vsaki reči, ali tu si nočem prstov opeči.«

»Če bi torej do tega prišlo, bi vi zagovora niti prevzeti ne hoteli?«

»V tej reči ne. Jaz prevzamem le take pravde, kjer je kaj upanja, da uspem. Kjer pa gotovo vem, da bom pogorel, tam rajši že poprej odrečem. To moram zaradi svoje veljave.«

»Kaj naj potem storim?«

»Drugega vam ne vem svetovati, rečem le spet to, kar sem že rekel: pobotajte se z njo! Se bo že dala pogovoriti.«

»Kaj? Zato, da se rešim takega nesramnega in lažnivega obrekovanja, naj štejem cel kup denarja? Kje pa je pravica?«

»Drugega sveta vam ne vem.«

»Ne, tega ne bom, nikoli ne. Saj bi me moralo biti sram do zadnje kosti. Ta baba pa bi me potem šele prav dobila v svoje kremplje.«

»Če se pobotati nočete, vam drugega nič ne ostane, kakor počakajte pa glejte, kaj bo. Morda si gospodična premisli. Sicer si pa za to reč zaradi mene lahko drugega advokata najamete.«

Nekaj časa sta molčala. Potem se je oglašil Končnik:

»Zdaj mi je na tem, da prej ko slej prodam in se preselim v Podklanec.«

»Čim potrdite ceno, lahko naredim pogodbo.«

»Dobro, pa naj bo: dam za Ledinekovo trideset tisoč goldinarjev. Ledinek pa mora prevzeti vsa plačila in mi mora v štirih tednih izročiti grunt.«

»To bomo napravili. — Kaj pa z vašim? Z Golcem sva še sinoči govorila, šest in trideset tisoč da, ne krajcarja več, je dejal.«

»Poizkusite, če je mogoče, naženite ga na osem in trideset ali na štirideset tisoč! Od vsakega tisočaka, kar bo čez šest in trideset, je stotak vaša. Če pa ne gre, pa sklenite za šest in trideset! Denar pa mi mora takoj šteti, vknjižbe nočem.«

»Bom gledal.«

Četrť ure pozneje je advokat odšel in zavlil v trgovino, kjer se je z mladim Senčarjem dalj časa menil.

Že naslednje dni se je Končnik jel pripravljati za selitev v Podklanec. Pa ni šlo tako gladko, kakor je mislil. S pogodbama so bile še sitnosti in vsa reč se je zavlekla za dobra dva meseca, tako da je minula že velika noč, preden je bilo vse sklenjeno.

Medtem se je zgodilo, česar se je Jurij ves ta čas bal: Lizka Škerjanec je rodila v mestu deklico in je naznaila njega za očeta. Ko jo je tožil, je v pravdi pogorel, čeprav ga je zagovarjal neki prav spreten advokat. Neki hlapec in neka dekla namreč, ki ju je Končnik novembra nagnal, sta se mu maščevala in sta krivo pričala zoper njega. Tako je sodišče torej spoznalo Jurija za očeta in

Dva pogreba v šmartnem pri Slovenjem Gradcu. Pokopali smo 14letnega Plesnikovega Frčija. Utihi je njegov zvonki glas in njegovi žalostni sošolci so se zgrnili ob svežem grobu v slovo. — Ob obilni udeležbi smo dali v gomilo tudi Marijo Krenker, dolgoletno naročnico »Slov. gospodarja«, staro že blizu 90 let. Gasilsko društvo je izkazalo rajnici zadnjo čast in se s tem vsaj malo oddolžilo svoji dobrotnici. — Sveti rajnika večna luč, užaloščenim svojcem pa naše sožalje!

Starega naročnika »Slov. gospodarja« je pokosila smrt. V četrtek, 4. julija, je v Ložišah

pri Sv. Miklavžu nad Laškim umrl v starosti 74 let Martin Podrebaršek. Rajniki je bil zelo dober gospodar in je dolgo vrsto delal kot zidar na železnici v Laškem. V hudi zimi in velikem snegu je v slabem potu hodil uro daleč v službo in zvečer domov. Le nekaj let je užival pokojnino. Bil je nad 30 let naročnik »Slov. gospodarja«. Žalujemo naše sožalje!

Jetika ga je pobrala. V Sv. Sebeščanu v Prekmurju je umrl po dolgi bolezni Celec Jožef, ki si je nakopal jetiko na sezonskem delu v Franciji. Bil je star šele 32 let. Bog mu daje večni mir in pokoj!

Otoški značaj Anglije

Nemčija in Italija napovedujeta Angliji hude čase, ki se bodo začeli zanjo, ko jo bo napadla Nemčija iz zraka in po morju in bo istočasno skušala Italija polastiti se Sueškega prekopa in omajati obširne angleške kolonije v Afriki. Pri vseh teh grožnjah je ohranila Anglija svoj samozavestni ter junaški značaj v izjavah angleških vodilnih mož, kateri so prepričani, da bo Anglija kljubovala vsakemu še tako dobro organiziranemu napadu ravno radi njenega izrecno otoškega značaja.

Anglija je sosed celine, vendar ne njen del

Znan je angleški izrek, ki pravi: »Mi Angleži moramo imeti na misli, da smo sicer sosede celine, vendar pa ne njen del.« Te besede označujejo posebno lego Anglije. Anglija je po celini tako bližnja sosedu, da s francoske obale pri pristanišču Calais razločiš bele skale na nasprotni angleški strani pri Doveru, in je to za osvajačce velika izkušnja. Anglija je bila mnogo tisoč let celo spojena z Evropo in njena glavna reka Temza se je izlivala dolgo časa v nemško reko Ren. Živali, ki so se naselile po ledeni dobi v Angliji, in prvi lovci, ki so jih zasledovali, so bili prišli iz Evrope po kopnem. A naj bo morski rokav, ki danes loči angleški otok od Belgije in Francije, še tako plitek in ozek, vendar je zadostoval, da je deželi, ki jo varuje, pripravil posebno usodo.

Življenje na otoku je dobrota

Anglija je otok, a ta ni osamljen. Evropa je preblizu, da bi bil otoški značaj mišljenja v Angležih docela brez primesi. Lahko bi rekli, da je otoški značaj bolj človeško dejstvo kakor pa naravni pojav. V začetku svoje zgodovine je bila Anglija pogosto žrtev vpadov in se je branila zelo slabo. Živela je tiste čase od poljedelstva in živinoreje. Njeni prebivalci so bili bolj pastirji in kmetje, kakor pa trgovci ali mornarji. Šele mnogo pozneje, ko so si

bili zgradili mogočna brodovja in so se čutili varne za pasom dobro zavarovanih morij, so spoznali Angleži, da je življenje na otoku resnična dobrota, ker jim je prihranjalo strah pred vpadom ter jih oprostilo za nekaj stoletij vojaških potreb, ki so določale politiko drugih narodov, in jim tako dalo možnosti, da so brez nevarnosti preizkušali nove oblike vladanja.

Najdostopnejši del Anglije je ravnina

Ugodno naključje je storilo, da je bila najdostopnejši del Anglije prav tista južnozahodna ravnina, ki leži Evropi nasproti. Če bi bila tla otoka nagnjena v drugo stran in bi bili morski razbojniki na svojih voznjah opazili samo nedostopna gorovja, bi se jih bilo našlo med njimi najbrž le malo, ki bi bili tvegali ta vpad, in verjetno je, da bi bila potem zgodovina dežele čisto drugačna. Toda plima je zanašala ladje prav v ozadje zavarovanih izlivov: apnenčasti, s travo poraščeni hrbti so omogočali raziskovanje otoka mimo goščav in močvar; razen tega pa je bilo podnebje blažje kakor v drugih deželah iste zemljepisne širine, zakaj Anglija leži v zalivu zimske toplote, ki ga ustvarjajo vlažne in mlačne oceanske megle. Tako so morale vse značilne lastnosti te obale izpodbujati osvajačalca.

Iz dveh kultur ustvarjen svojevrsten značaj

Ta zlahka dostopna Anglija leži ravno nasproti meje, ki loči romanske jezike od germanskih. Angliji je bilo namenjeno, da je sprejemala poslanca romanske in germanske ali nemške kulture. V nadaljnjem zgodovinskem razvoju je nastala zanjo nova posebna lastnost: spajati prvine teh dveh kultur in iz njih ustvarjati svojevrsten značaj. Po tem se Anglija globoko razlikuje od Francije in Italije, pri katerih je kljub nekim germanskim prispevkom vedno zmagala latinska ali romanska osnova.

Angleški otoki najsprejdnje pomorsko oporišče Evrope

Trditev, da se je lega Anglije na zemeljski obli med petnajstim in sedemnajstim stoletjem izpremenila, je resnična, čeprav se na prvi pogled upira razumu. Narodom starega in srednjega veka so te dežele, ki jih pogosto zagrinja megla, pomenile skrajni rob sveta. kraljestvo v sami sosesčini pekla. Onkraj teh Bile so jim pravljico, skoraj nezemeljsko skal, ki butajo vanje silni valovi morja, se je pričevalo na zahodu neskončno morje, na severu pa večni led. Le najbolj drzni so si upali semkaj, ker so tu nahajali zlato, biser in pozneje volno. Nihče pa ni tedaj sanjal o čudoviti prihodnosti angleškega otoka. Šele pregrada islama, odkritje Amerike in posebno še razne prisilne izselitve — to troje je storilo, da je trgovina prelozila svoje ceste in da so postali angleški otoki najsprejdnje pomorsko oporišče Evrope.

Angleško svetovno carstvo

V 18. in 19. stoletju je končno otoški značaj dežele (koji je najprej dovolil, da si je pod varstvom svojega brodovja privoščila več notranje svobode, nego so je mogli imeti narodi na celini) omogočil Angliji, da si je po zaslugi prav tega brodovja osvojila svetovno carstvo. Gospodstvo nad morji, ta rešitev vprašanja narodne obrambe, ki jo je Angliji nalagala njena zemljepisna lega, je tisto, kar vsaj deloma pojasnjuje izredno osvojevalno zgodovino angleškega naroda. Izum letala je zanj najvažnejši in najnevarnejši zgodovinski dogodek naše dobe.

Oblast pozivamo, naj hitro oskrbi koruzo za revnejše sloje! V naši banovini živijo od koruze predvsem delavski sloji v Dravski dolini in vinčarji po Slovenskih goricah

Ti krasna si, krasnejše ni,
kar jih obseva zarja dneva,
krepostna si, vsa vredna ti,
da krona venča te kraljeva.

Simon Gregorčič, »Domovini«.

ga obsodilo na plačila. Jurij je divjal in klel, pa ni pomagalo nič. Škerjančka ga je zaničljivo gledala; zdelo se je, da jo bolj ko prigoljufani denar veseli to, da si je ohladila svojo jezo in maščevalnost.

Jurija je ta sramota strašno zadela. Čisto ob pamet je bil, ko je videl porogljive, škodoželjne poglede šentanelcev in čul za marnje, ki jim ni hotelo biti ne konca ne kraja. Po cele dneve je čepel v sobi sam in je strmel predse. Vse svoje premoženje bi bil dal, ko bi bil mogel to sramoto izbrisati. Najhuje ga je bolela misel na Tilko, na ženo... Do smrti ji ne bo mogel pogledati v oči, če se bo še vrnila. Toda saj je ne bo več nazaj, sovražila ga bo, zaničevala ga bo, zaničevala vse življenje. Ta misel, da ga bo ona zaničevala, mu je bila najstrašnejša... Njegov ponos je bil strt, prvič se mu je oglasil bridek kes, da je mogel biti tako samsvoj in nagnati svojo ljubo ženo...

Oddahnil si je, ko je slednjič mogel iz šentanela deset ur daleč v Podklanec, kjer si je na Ledinekovem ustvaril novo domačijo. Katra se je bridko jokala, ko je zapuščala staro domačijo, otroka sta bila vesela, ko so se s konji peljali po svetu. Končnik pa je gledal mrko predse, od nikogar se ni poslovil, trmasto je obrnil hrbet očetni hiši.

Na Ledinah je bilo treba še sejati. Dela je bilo čez glavo. Jurij je bil vesel tega, je vsaj nekoliko pozabil na bridkosti in na žalost. Da bi prišel pri ljudeh do veljave,

je že kar v začetku koval velike načrte. Hočel si je postaviti parno žago, da bi za svoj les, ki ga je imel dosti, več skupil; tudi opeko je mislil žgati in apno. Ni mu dalo miru. Že na jesen, ko so poželi in pospravili otavo, se je vrgel in zaletel v svoje načrte.

VII.

Tri leta so minula, tri vroča poletja, tri hude zime, dosti temnih oblakov je šlo mimo, dosti sončnih dni, obilo žalosti in obilo veselja. Zopet je bila velika noč. Nebo je bilo jasno. Travniki so zeleneli. Srca so se navdajala z novimi upi.

Bilo je na veliko sredo. Iz cerkve je stopila lepo oblečena, plavalosa gospa, obstala na pragu in se ozrla po bližnjih hribih, za katerimi je bil šentanel, komaj nekaj ur hoda od tod. Potem se je počasi napotila po mestecu, zavila v glavno ulico ter pazljivo prebirala napise na trgovinah. Izenada ji je obvisel pogled na tabli, kjer je stalo:

TEREZIJA DOBROVNIK
trgovina z mešanim blagom

Gospa je stopila v trgovinico. Tu je našla dekle kakih petnajstih let, ki jo je plaho vprašalo, kaj gospa želi.

»Z lastnico bi rada govorila,« je dejala tujka.

(Dalje sledi)

vesel, ker je dobil kot darilo »lastno truplo«.

Živi most. Narava si dovoljuje z rastlinami marsikatero šalo, ki je lahko posledica kakšne nezgode. Strela, vihar in poplava lahko povzročijo takšne šale. Tako imajo v bližini Buenos Airesa v Južni Ameriki dve drevesi, ki sta se dva metra nad zemljo sklonili drugo k drugemu in se ovili tako, da predstavljata pravi sveder. V nekem drugem primeru je vihar prevrnil neko drevo čez reko, tako da je ostalo s koreninami na enem bregu, na drugem bregu pa je zraslo z vrhom v zemljo, tako da je krošnja postala prava korenina. Po deblu hodijo domačini čez reko kakor po mostu.

Dopisi

Mežiška dolina

Sv. Križ nad Dravogradom. Romarski shod 2. avgusta se bliža. Kakor vsako leto, ga bomo tudi letos slovesno obhajali. Spored: po kn.-šk. dovoljenju se dele 24 urni porcijunkulski odpusti; na predvečer večernice s pridigo, naslednji dan se pričnejo sv. maše ob 6 in trajajo do polnočnega. Vmes bosta dve romarski pridigi in prilika za sv. spoved. Zadnje slovesno sv. mašo bo daroval g. prošt iz Dravograda z asistenco sedanjih duhovnikov. Prijatelje Sv. Križa iskreno vabimo, ker ta dan bomo Križanemu namenili vse molitve in prošnje za ljubi mir.

Slovenske gorice

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Pri nas se bo v začetku septembra pričel trimesečni gospodinjski tečaj pod vodstvom dveh šolskih sester iz Maribora. Dekleta, že 16 let stara, naj se zanj oglašijo do 1. avgusta, kakor iz domače župnije, tako tudi iz negovske, trojiške in lenarške župnije. Neprecenljive vrednosti je za vsako dekle tak tečaj. Vsaka mladenka, ki se ga je že udeležila, je nadvse zadovoljna s prelepimi nauki za bodoče življenje. Oglasite se zanj v župnišču!

Apače. Pretekli mesec smo imeli po tukajšnjih šolah razne prireditve. Otroški vrtec v Freudenauu je z otroško ljubkimi prizori počastil svoje mamice, obenem pa so gojenke gospodinjske šole iz Apač isto storile z lepo igro. — V Stogovcih je šolska mladina poleg drugih točk nastopila z zanimivo igro. — Na dekliški šoli v Apačah je bila proslava materinskega dne z ljubkimi nastopi otroškega vrta in učenek dekliške šole. — Na deški šoli je bila obširnejša proslava Vidovega dne s petjem, deklamacijami in igro. — Pred kratkim so prišle k nam članice Dekliškega krožka iz Ljutomer, ki so ob številni udeležbi lepo podale resno igro »Prisegam«.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Izredna mirovna pobožnost se je tukaj vršila v torek, 16. julija, na god Matere božje karmelskega škapulirja. Vse župnije lenarške dekanije so bile zastopane. Pri družila se nam je še župnija urbanska iz ptujske dekanije. Verniki so od povsod prihiteli v velikih procesijah, tako da je bila naša romarska cerkev napolnjena do zadnjega kotička. Po več sv. mašah je spregovoril ob 9 g. dekan Gomilšek slavnostno besedo. Poudaril je, kako strašne ure doživljajo narodi Evrope radi divjačje vojne, mi pa v Jugoslaviji uživamo mir, za kar gre hvala Bogu, modremu našemu vladarju princu Pavlu pa tudi modri vladi. S posebno mirovno pobožnostjo hočemo Boga ta dan zahvaliti za dragoceni mir. Da ga bomo tudi v bodoče deležni in da bomo vredni božje in Marijine pomoči, nam je treba več žive vere v Boga, več zaupanja v božjo in Marijino pomoč in več medsebojne krščanske ljubezni. Žalostne naše napake v tem oziru morajo izginiti. K naši verski obnovi naj veliko pripomore dom duhovnih vaj pri Sv. Trojici, za katerega so načrti že izvršeni. Treba je, da se oglašijo velikodušni dobrotniki. To je skupna zadeva vseh Slov. goric in Prekmurja. Kdo bo položil prvi večji dan domu na oltar? Naj ta krasna misel pride prejkoslej do izvršitve! Po pridigi je opravil g. svetnik Sinko slovesno zahvalno sv. mašo z asistenco. Ganljiv prizor je bil, ko se je zbralo pred blagoslovom 18 duhovnikov pred oltarjem, ki so zapeli zahvalno pesem »Tebe Boga hvalimo« in jo je nadaljevalo vse ljudstvo, ki je že med sv. mašo kaj lepo popevalo. Daj Bog in Marija, Kraljica miru, da bo tudi v bodoče med nami kraljeval mir! Mirovne pobožnosti, ki nam je segla globoko v srca, pa ne bomo pozabili.

Slovenska Krajina

Turnišče. Gradbena dela pri našem farno-prosvetnem domu prihajajo v zaključno fazo. Dom je že dobil dokončno zunanje lice in sedaj ga še čistijo znotraj, tako da bo kmalu izročen svojemu namenu, kar že vsi težko pričakujemo. — Prejšnjo nedeljo, 14. julija, so naši športniki-dijaki odigrali revanšno tekmo s tovariši iz Dobrovnika ter iste zopet premagali, s čimer so pokazali svojo nadmoč na zelenem polju. Nogoletni tekmi je prisostvovalo precejšnje število ljudi, posebno mladine, ki se je navduševala za ustanovitve nogometnega kluba.

Strehovci. V nedeljo, 21. julija, smo po daljšem presledku tudi pri nas imeli novomašnika v osebi g. Varga Ludovika. Novomašno slovesnost je

obiskalo mnogo ljudi. Bog blagoslovi njegovo delo pri dušnem pastirstvu! — Nedavno je strela udarila v križ na pokopališču in ga popolnoma razdejala.

Sv. Sebeščan. Naše Katoliško prosvetno društvo je dobilo od banske uprave tudi letos 3000 din podpore za društveni dom, oziroma za širjenje prosvete sploh. Prav lepo se banski upravi zahvaljujemo. Društveno življenje sedaj počiva, vsi pa že težko čakamo jeseni, ko bomo spet začeli s polno paro, ko se naše sezonsko delavstvo vrne. — Naša občina je dobila 3000 din podpore za zidavo sušilnice za sadje. Ne zdi se nam pa prav, da je občinski odbor sklenil, da se ta podpora da trem vasem, ker se nam zdi, da tako ne bo imela niti ena vas sušilnice. Naj bi se postavila sušilnica v Pečarovcih za vso občino, saj v začetku itak ne bo dosti sadja za sušiti, ker je treba ljudi prej na to navaditi. O tem bomo še poročali. — Bog kliče naša dekleta v samostan. Zadnji čas so odšla kar štiri mlada dekleta, in sicer vse v Slov. Bistrico, pa jih misli še več iti. Le daj Bog, da bi vztrajale! — Banske uprava je dala postaviti pri nas vodnjak, ker na vsem bregu drugod ni vodnjaka kakor v župnišču. Delo je hotel prevzeti tudi en naš podjetnik, pa je cestni odbor v Soboti oddal delo nekemu gospodu iz Čakovca, ki je delo zopet oddal drugemu. V proračunu je bilo navedeno, da se mora porabiti 11.000 kg cementa, pa se ga je porabilo le polovica. Žice na vedre so bile zelo slabe, saj skoraj nihče ni rabil teh žic, pa so že potrgane, tudi vse drugo je že v slabem stanju. Najbolj zanimivo je pa to, da sploh nimamo vode. Tako leži nad 20.000 din zabitih v zemlji in to brez vsake koristi. Če bi naš podjetnik prevzel delo, bi delali tako dolgo, da bi imeli dovolj vode. Zdaj je pa vode le nekaj decimetrov visoko, če je nihče ne odnaša. Tako se ne bi smelo delati z javnim denarjem! Opozarjamo ponovno oblast na to zadevo. Ljudje zbijajo šale in pravijo, da je to utica za trafiko, drugi, da je občinska ječa, nekateri pa celo, da je zaklonišče proti bombnim napadom.

Bakovec. Pri nas živi g. Kerestury Vinko, upokojeni župnik iz Cankove. 27. junija je preteklo 50 let, ko je pel v Murski Soboti novo sv. mašo. Je torej zlatomašnik. Rojen je bil pri nas dne 18. januarja 1864, pa je kljub tem visokim letom še zelo čil in zdrav, le sluh mu je malo že v prejšnjih letih odpovedal. Svojo zlato sv. mašo bo obhajal 26. julija, ko obhajamo pri nas v kapeli prošenje. Želimo g. zlatomašniku, da bi še dolgo živel med nami čil in zdrav!

Gaberje. Pred dnevi se je pri nas zgodil grozen zločin. Med neko številno družino je živelo tudi nekaj nad 15 let staro dekle. Ko sta oče in mati zvedela, da se je njuna hčerka spečala z nekim fantom, sta jo začela neusmiljeno pretepati, in sicer tako dolgo, da je padla v nezavest. Materi pa to še ni bilo dovolj, temveč je v navalu jeze pograbila sekuro in z njo udarjala po nesrečni hčerki tako dolgo, da je ubožica umrla. Dejanje pa so oblasti kmalu odkrile in so nesrečne starše predali okrožnemu sodišču v Soboti. Ta obojestransko žalostni dogodek je vzbudil po vsem Prekmurju pomilovanje.

Lipa. Naše vsakoletno prošenje pri domači kapelici je poteklo v najlepšem redu. Cerkevne obrede je opravil g. kaplan Holzedl. Med sveto mašo je prepeval naš novi, pred kratkim osnovani pevski zbor, ki ga je vodil mladi aglini organist Ritoc Jože iz Dobrovnika, ki je pred kratkim z odliko končal orglarsko šolo na škofijski cerkveno-glasbeni šoli v Mariboru.

Šalovci. Prejšnji teden se je pri nas zgodila občutna nesreča, ki bi kmalu stala življenje Marijo Horvat, ki je sodelovala pri podiranju starega hleva. Pri delu se je namreč zrušil nanjo zid ter ji po vsem telesu prizadejal hude poškodbe. Zdravi se v bolnišnici.

Tropovci. Vroči poletni dnevi, ki jih je letos bolj malo, privabljajo vedno več kopalcev na obalo deroče Mure ter si v veseljem razpoloženju pri kopalnih akrobacijah lajšajo težo življenja. Med temi razpoloženimi kopalci je pretekli teden bila tudi osmošolka Gabi Malačič, ki je sredi reke kazala svoje plavalne sposobnosti, kar bi jo pa skoraj stalo življenje. Iz neznanega razloga so ji namreč odpovedale moči in se je začela potapljati. Sreča v nesreči je bila, da se je v njeni bližini nahajala prijateljica Antauerjeva, kateri se je z največjo muko posrečilo izvleči tovarišico iz deročih valov.

Beltinci. Prejšnjo nedeljo, 14. julija, v zgodnjih večernih urah se je na cesti Beltinci-Odranci zgo-

Kupujte samo
**CROATIA
BATERIJE**
ker so najboljše, zato
najcenejše!

dila občutna prometna nesreča, katere žrtev bi skoraj postali županek Štefan, Viljem in njegov 12 letni sin iz Šalovec, ki so se z motornim kolesom vračali iz Dolnje Lendave. Na cesti so namreč srečali kolesarko, ki je jo nepravilni strani vozila. Ker je medtem hotel županekove s svojim avtom prehiteti Vilagoš iz Sobotne, se je kolesarka zmedla in z vso silo zavozila v drveče motorno kolo, radi česar je vozač zgubil oblast nad vozilom, zato so se vsi znašli na tleh ter dobili hude poškodbe. Najresneje je fantovo stanje, ker mu je z nog odtrgalo kose mesa in tudi po glavi in rokah je dobil hude poškodbe. Vsi ponesrečenci so bili odpremljeni v bolnišnico, a kolesarka je z manjšimi poškodbami s kolesom pobegnila. — Na isti cesti se je neki tovorni avto s premogom zaletel v brzozavni drog in se zelo poškodoval. — Letos je naša fara dala rekordno število novomašnikov: osem! Eden je že pel novo mašo na Japonskem, drugi jo bo v Indiji, ostali pa pri nas. Tri nove maše naenkrat bomo imeli v nedeljo, 28. julija. Darovali jih bodo gg. Sraka Vinko, Jakob Avguštin in Geld Karel, vsi iz Lipovec. Novomašniki so salezijanci. Sličnega dogodka, da bi imeli tri nove maše naenkrat, pri nas še nismo doživeli. Za slovesnost smo dobro pripravljene.

Žekovci. Pred nedavnim je 13 letna Žižek Marija splezala na drevo, da bi nabrala zorečega sadja, a je po nesrečnem naključju padla z drevesa in si zlomila obe roki.

Kukeč. Sreš Ana, 63 letna ženica, se s svojim sorodnikom-sosedom večkrat prepira, kar pa možakarja jezi. Zadnjič ga je to tako ujezilo, da je starko udaril in ji zlomil kost.

Sobota. Knjižnica Delavske zbornice po krajšem presledku spet redno posluje. Uradne ure so ob nedeljah od 9 do 11. — Prejšnjo nedeljo so zborovali rezervni častniki, katerih je v Soboti nad 50. Za predsednika je bil izvoljen dr. Juhart. — 15. julija se je poročila z evangeličanskim kaplanom Darvaš Adamom hčerka blagajnika na okrajnem načelstvu Gizela Krančič.

Dravsko polje

Trniče na Dravskem polju. Ker je radi gotovih ovir izostala pozna služba božja pri Sv. Marjeti, naznanjamo in vabimo, da bo žegnanje v nedeljo, 28. julija.

Spodnja Polskava. Mladinska kmečka zveza je uprizorila v nedeljo, 21. julija, igro »Goslarica naše ljube Gospe«. Obiskovalci so bili s prireditvijo zelo zadovoljni.

Dravinjska dolina

Slov. Konjice. Strašna toča je 16. julija v okolici Breg-Konjice vas-Nova vas uničila skoraj vse pridele. Najstarejši ljudje ne pomnijo take toče, saj je padala debela kot jabolka. Upanje, da bi pšenico želi in koruzo lomili, je splavalo po vodi, saj je sploh vse uničeno. Prosimo kr. bansko upravo za pomoč, kajti ljudje obupavajo. Prideleki so tako lepo kazali, sedaj je pa vse uničeno.

Šaleška dolina

Šmartno pri Slovenjem Gradcu. Tako dolgo smo molčali, da se je spet nabralo lepo število »drobnih vesti«. Sicer je pa povsod na tem ljubem svetu tako: ženijo se, ko so pa že odslužili svoj rok na zemlji, se pa preselijo na drugi svet. V teku zadnjih dni se je poročil posestnik Pogorevc Franc s šurc Faniko iz Sredem, našo agilno samarijanko Lavre Angelo iz Tomažke vasi pa je odvedel v Dravograd ondotni posestnik Vajde Alojzij. Spletajo pa še marsikje, kakor se čuje.

Št. Andraž pri Velenju. Vsem ljubiteljem in posetnikom lepe Gore Oljke naznanjamo, da se vrši običajna šentandraška lepa nedelja na Gori Oljki 4. avgusta. Ob 10 bo imel slovesno sv. mašo naš rojak g. Ivan Kasesnik, novomašnik iz šostanja. Pred sv. mašo bo pridigal širom Slovenije znani misijonar p. Odilo Hanjšek, frančiškan iz Ljubljane. Vljudno vabimo vse romarje in izletnike, da posetijo ta dan v polnem številu prijazno cerkvico na Gori Oljki!

Savinjska dolina

Vransko. V nedeljo, 28. julija, bo pri podružni cerkvi Matere božje za Črto slovesna blagoslovitev prenovljenega oltarja sv. Ane in prenovljene prižnice. S tem bo dovršena popolna prenovitev te lepe cerkvice, ki jo verniki od blizu in daleč tako radi obiskujejo zaradi prekrasnega razgleda, ki se jim nudi odtod po vsej gornji Savinjski dolini in še daleč tja proti Pohorju in Kamniškim planinam. Zato bo prav gotovo prihodnjo nedeljo privrelo od vseh strani vse polno romarjev, zlasti še, ker je obenem lepa nedelja pri Sv. Katarini, ki je komaj deset minut oddaljena od Črte. Sv. opravilo se bo začelo ob 10. Po sv. maši bo procesija k Materi božji in nato blagoslovitev oltarja in prižnice.

Kmečka trgovina

Vse suče okrog denarja

Odkar se je pri nas rešilo hrvatsko vprašanje, se v našem gospodarskem življenju stvari razvijajo precej v drugo smer, kot so se prej. Hrvatje, ki so prišli na odločujoča mesta, uvajajo v naše gospodarstvo marsikaj novega. Tako je pred kratkim dr. Bičanič, ki stoji na čelu ravnateljstva za zunanjo trgovino, v posebnem govoru zahteval, da se naša Narodna banka odtegne vplivnosti in moči njenih delničarjev ter njih špekulaciji in da se da z vsem premoženjem na razpolago od naroda postavljeni vladi. Dr. Bičanič zastopa stališče, da narod ne sme več robovati denarju (kapitalizmu), ampak mora denar služiti narodu. To stališče je popolnoma pravilno in napoveduje vsekakor nov red, ki se pri nas počasi uveljavlja. Upajmo, da ljudje, ki so izrekli gornje značilne besede, ne bodo šli po stari poti in da bodo gospodarstvo, ki sloni na denarju, obrnili v prid tistim, ki so najbolj potrebni. Če bo denar Narodne banke res služil narodu, ne pa delničarjem, se bo lahko marsikaj spremenilo revnemu ljudstvu v prid.

Zelo pa na denarnem polju današnje nemirne čase izkoriščajo razni špekulanti ali bolje rečeno faloti. Po Dalmaciji, ponekod pa že tudi pri nas, so ti špekulanti razširili govorice, da bodo bankovci prežigosani in da bodo s tem izgubili svojo veljavo. Dalmatince so ti ljudje tako zmedli s temi govoricami, da se nekaj časa ni dalo ničesar kupiti. Seveda so se s tem zelo okoriščali na račun ubogega ljudstva baš ti špekulanti in razširjevalci teh govoric, ki bogate kar čez noč. Finančna oblast pa je izdala najstrožje ukrepe proti razširjanju teh govoric in proti špekulaciji, ki se okorišča na račun ljudstva. Ljudje naj takim ljudem tudi sami stopijo odločno na prste!

Maje se pa občutno zlato tele. Banke in drugi bogataši so namreč premoženje v veliki meri nalagali v zlato, tega pa pošiljali v Ameriko, kjer se jim zdi še najbolj varno. V Ameriki se je nakopičilo zlata v vrednosti za 20 milijard dolarjev, dočim ga je na ostalem svetu le v vrednosti za 5 milijard dolarjev. Računajo pa, da bo s časom še to zlato priromalo v Ameriko. Ker je torej zlata v Ameriki na pretek, ga ameriške banke nočejo plačevati več tako kot prej. Američani delajo na ta način na račun bogatašev iz ostalega sveta imenitne kupčije, kajti po ustaljenju razmer bodo sigurno dvignili vrednost zlata na prejšnjo višino. Danes torej niti zlato ne prinaša več sreče.

Delo naših oblasti za red na tržiščih

Za Slovenijo je najbolj značilna odredba podbana dr. Stanka Majcena o vpostavitvi posebnega referata za nadzorstvo cen pri kr. banski upravi. Pod delokrog tega referata spadajo vsi posli, ki so v zvezi s predpisi o nadzorstvu cen in varčevanju z živili. Referat bo zbiral podatke o cenah, stroških in zaslužku ter bo imel pod kontrolo vse, kar se nanaša na gibanje cen. Referat posluje od 15. julija dalje.

Kr. banska uprava je odredila cene tudi za premog. Cena premogu bo v bodoče za tono sledeča: Iz glavnih rudnikov Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Rajhenburg: kosovec po 295 din, kockovec po 270 din, orehovec po 230 din, grahovec po 185 din, zdrob po 145 din, prah po 100 din. Iz rudnika Laško: kosovec po 320 din, kockovec po 300 din, orehovec po 270 din, grahovec po 190, zdrob po 150 din, prah po 105 din. Iz rudnika Kočevje: kosovec po 200 din, kockovec po 180, orehovec po 160 din, grahovec po 135 din, zdrob

Št. Pavel pri Preboldu. V nedeljo, 28. julija, obiščejo naš kraj mali harmonikarji iz Maribora. Igrali bodo v zadružni dvorani po večernicah. Pokrovitelji prireditve so vse gasilske čete naše občine. Vabimo k obilni udeležbi!

Šmarski kraji

Sv. Jurij ob juž. žel. Zlato poroko sta praznovala g. Ivan in gospa Marija Gašperšič. Najlepši venec tega slavlja so bili štirje sinovi in tri hčere, ki so se ob tej priliki zbrali pri starših na domu, kjer sedaj marljivo gospodari sin Matjevž. Iz vseh je nekako žarela hvaležnost do staršev, ki so jih vzgojili v strogo krščanskem duhu in jim tako dali najboljši temelj za srečno življenje. Naj ljubi Bog zlatozakonca ohrani še dolgo let!

po 115 din. Vse franko vagon rudniška postaja in brez prometnega davka. Iste cene veljajo v trgovini na debelo za preprodajo detajlistom, oziroma za oddajo na debelo.

Trgovski minister je določil najvišje cene za sledeče blago: domače testenine, riž, jedilno olje (izvzemši olje v steklenicah in literskih posodah do 5 kg), za milo (izvzemši luksuzno), sveče vseh vrst, parafin, drva, premog, platno, bombažno platno, modri gradl, kreton, bombažno predivo, sukanec, flanelo, barhent, sukno, opeko, juto, rabljene vreče, surove kože, podplatno usnje, boks, cin, belo pločevino. Odlok o najvišjih cenah navedenih predmetov je stopil v veljavo 16. julija.

Med našo državo in Grčijo je podpisana nova trgovinska pogodba. Grčija nam bo dala znatne količine bombažne preje, kolofonije, olja, suhega grozdja in smokev, mi pa bomo Grčiji prodajali živino in les. 35% prometa se bo plačevalo z denarjem, 65% pa na podlagi obračunov medsebojnega izmenjavanja blaga.

Za ricinos, laneno seme in pa seme sončnic so že odredene odkupne cene, in to na konferenci tovarnarjev olja in Prizada. Odkupna cena za ricinos je 500 din, za laneno seme 440 din, za sončnice pa 260—300 din stot. Cene za ostala oljnata semena bo določil minister za trgovino in industrijo.

Kakor se govori, se pripravlja posebna uredba, po kateri bodo morali vsi mlini v Jugoslaviji izdelovati samo eno vrsto moke. Tozadevna uredba bo baje že v kratkem času stopila v veljavo.

Drobne gospodarske vesti

Šest milijonov ton koruze bo sežgala Argentina. Kmetijsko ministrstvo v Argentini namerava izdati odlok, da se sežge šest milijonov ton koruze letošnje žetve, in to radi tega, da ne bo padla cena koruzi. Do tega odloka so prišli v Argentini radi tega, ker ne morejo več prodajati koruze v Evropo. S koruzo bodo kurili železniške lokomotive in druge stroje.

Jugoslovansko-italijanska komisija za izvoz živine je pretekli teden zborovala na Reki. Na sestanku so se obravnavale cene goveje živine, prašičev, slanin in masti ter koliko se naj teh produktov tedensko pošlje v Italijo.

Italijanske breskve in drugo sadje se ne prodaja. Italija je znana po svojih obširnih nasadih breskev, katere je v veliki množini izvažala v vse dele sveta. Letos je pa skoraj ves izvoz breskev in drugega sadja iz Italije radi vojne onemogočen. Breskve so po 0.60—1 liro kilogram, marmelade pa samo po 0.20 lire. Italijanski sadjarji so s tem močno prizadeti.

Banovina Hrvatska ima svoj urad za zunanjo trgovino. Urad bo izdal ista dovoljenja kot ravnateljstvo za zunanjo trgovino ter bo pobiral iste prispevke. Urađoval bo samo za področje banovine Hrvatske ter se bo ravnal po določenih trgovskih pogodb.

45.000 sodov surovega masla dobi tedensko Nemčija iz zasedene Danske.

65.540 avtomobilov so v mesecu maju izdelali v Združenih državah Severne Amerike.

7000 kg raznih rib bo tedensko dobavila Italija Danske.

2.240.000 ton žita pričakujejo Madžari od letošnje žetve. Pridelek bo znatno manjši od lanskega.

Bolgarija nam bo poslala koruzo. Pomanjkanje koruze v naši državi je postalo v zadnjem času zelo občutno. Radi tega se je sklenilo, da se uvozi primerna količina koruze iz Bolgarije. Ravnatelj Prizada je odpotoval v Sofijo, da z Bolgari uredi vse potrebno za dobavo koruze. Pla-

čilna sredstva za nabavo koruze so pri naši Narodni banki že odobrena.

70 vagonov surovega bombaža, ki so ga naši tovarnarji kupili v Ameriki, je blokiranega v italijanskih lukah. Najbrž bo ta bombaž prišel v našo državo namesto po morju — kar preprečujejo Angleži — po suhem z železnico.

Službeno poročilo ljubljanske blagovne borze

Les. Smreka, jelka. Hlodi I, II. monte 235 do 285 din, brzojavni drogovi 215—245 din, bordonalni merkantilni 305—355 din, filerji 245—285, trami ostalih dimenzij 245—295 din, škorete, konične, od 16 cm dalje 535—575 din, paralelne, od 16 cm dalje 625—695 din, podmerne, od 10—15 centimetrov 595—655 din, deske-plohi, kon., od 16 cm dalje 475—525 din, par., od 16 cm dalje 505—585 din kub. meter, kratice 70—80 din 100 kg.

Bukev. Hlodi: od 30 cm dalje I, II. 125—175, za furnir 250—300 din, deske-plohi: naravni, neobrobjeni, monte 300—350 din, naravni, ostroboji, I, II. 520—600 din, parjeni, neobrobjeni, monte 420—480 din, parjeni, ostroboji, I, II. 590—700 din kub. meter.

Hrast. Hlodi I, II. od 30 cm dalje 245—375, bordonalni 800—900 din, deske-plohi: boules 850 do 950 din, neobrobjeni I, II. 700—800 din, frizl I-II, širine 5, 6 in 7 cm 750—820 din, širine od 8 do 12 cm 850—950 din kub. meter.

Ostali les. Macesen 1090—1270 din, brest 700 do 800 din, javor 700—800 din, jesen 770—850, lipa 675—775 din kubični meter.

Parkefi: hrastovi 70—90 din, bukovi 50—60 din kvadr. meter.

Drva. Bukova 18—20.50 din, hrastova 16 do 18.50 din 100 kg.

Oglje bukovo vilano 83—103 din 100 kg.

Žito. Ječmen bački in sremski 220—225 din, oves bački, sremski in slavonski 242.50—245 din, rž bačka 225—230 din, ajda 195—200 din 100 kg.

Mlevski izdelki. Moka pšenična (batska in bantska) Og, Ogg 475 din, pšenica 2 440 din, pšenica 3 420 din, pšenica 6 400 din 100 kg.

Fizol. Ribničan 525—585 din, prepeličar 575 do 635 din 100 kg.

Krompir: oneida (kranjski), pozni in rani rožnik ter kresnik 140—150 din 100 kg.

Seno, novo, prešano v bale sladko 75—80 din, polsladko 65—70 din, kislo 55—60 din 100 kg.

Slama prešana v bale 40—45 din 100 kg.

Cene goveje živine na sejmlih

Volj. Kranj: I. 9.25 din, II. 8.75 din, III. 7.50 din; Ljubljana: I. 8.50 din, II. 7.50 din, III. 6.50 din; Radovljica: I. 10.50 din, II. 9 din, III. 7 din; Vinica: I. 8.50—9.25 din, II. 7—8 din kg žive teže.

Krave. Kranj: I. 7 din, II. 6.50 din, III. 5.5 din; Ljubljana: I. 7 din, II. 6 din, III. 4 din; Radovljica: I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Črnomelj: 5—6 din; Vinica 7—8 din kg žive teže.

Mlada živina (telice in mladi junci). Kranj: I. 9.25 din, II. 8.50 din, III. 7.25 din; Ljubljana: I. 7.50 din, II. 7 din, III. 5.50 din; Radovljica: I. 10 din, II. 9 din, III. 7 din; Črnomelj 6—7.50 din; Vinica 8—9 din kg žive teže.

Teleta: Kranj: I. 8.50 din, II. 7.50 din; Ljubljana: I. 10 din, II. 9 din; Radovljica: I. 11.50 din, II. 10 din; Črnomelj 6—7.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov 100—130 din, 7—9 tednov 140—170 din, 3—4 mesece 175—290 din, 5—7 mesecev 350—470 din, 8—10 mesecev 485—620 din, 1 leto stare 750—920 din komad; kg žive teže 8—10.50 din, kg mrtve teže 12 do 15 din. V Črnomlju so bili 8 tednov stari mladi prašiči po 400 din par, v Vinici pa 150—250 din komad.

Pršutarji (proleki). Kranj 11—12 din, Ljubljana 10 din, Radovljica 10 din kg žive teže.

Debele svinje (šeparji). Kranj 12.25 din, Ljubljana 10—11 din, Radovljica 12 din kg.

Tržne cene

Žito. Ljubljana pšenica 280—290 din, ječmen 235 din, rž 260 din, oves 270—300 din, koruza 240—250 din stot; Kranj: pšenica 300 din, ječmen 275 din, rž 275 din, oves 250 din, koruza 265 din stot.

Fizol. Kranj 700—800 din, Ljubljana 500 do 700 din, Radovljica 800 din, Jesenice 700—1000, Ptuj 500—600 din, Maribor 600—700 din, Trbovlje 700 din stot.

Krompir, novi. Kranj 250 din, Ljubljana 250 do 300 din, Radovljica 200, Jesenice 175 din, Maribor 200—225 din, Ptuj 180—200 din stot.

Seno. Kranj 100 din, Ljubljana 100—130 din, Radovljica 100 din, Ptuj 75—80 din stot.

Slama. Kranj 75 din, Ljubljana 60 din, Ptuj 45—55 din stot.

Lucerna. Radovljica 150 din stot.

Jajca. Kranj 1 din, Ljubljana 1 din, Radovljica 1.20 din, Ptuj 1.50 din, Trbovlje 1 din, Jesenice 1.50 din komad.

Mleko. Kranj 2.25 din, Ljubljana 2—2.50 din, Radovljica 2 din, Maribor 2—2.50 din, Ptuj 2 din, Trbovlje 2.50 din liter.

Surovo maslo. Kranj 38—44 din, Ljubljana 40 din, Radovljica 40 din kg.

Drva. Kranj 115—125 din, Ljubljana 140 do 150 din, Radovljica 130 din kubični meter.

Goveje kože. Ljubljana 16 din, Kranj 13—15 din, Radovljica 16 din kg.

Svinjske kože. Ljubljana 14 din, Kranj 10 din, Radovljica 12 din kg.

Volna. Kranj neoprana 38 din, oprana 45 do 48 din, Radovljica neoprana 44 din, oprana 46 din kilogram.

Med. Ljubljana 16—18 din kg.

Mesne cene

Goveje meso. Ljubljana: I. prednji del 14 din, zadnji del 16 din; II. prednji 12 din, zadnji 14

din. Kranj 14—16 din, Radovljica 14—16 din, Maribor 12—16 din, Ptuj 12—16 din, Trbovlje 14—16 din kg.

Teletina. Jesenice 16—18 din, Trbovlje 14 do 20 din, Ptuj 12—16 din, Maribor 12—16 din kg.

Svinjsko meso. Kranj 20 din, Ljubljana 16 do 18 din, Radovljica 18 din, Maribor 16—18 din, Ptuj 16—18 din kg.

Slanina. Ljubljana 18—21 din, Radovljica 18 din, Maribor 18 din, Trbovlje 19—20 din kg.

Svinjska mast (zabela). Kranj 22—23 din, Ljubljana 22 din, Maribor 20—22 din, Radovljica 23 din kg.

Sejmi

29. julija živinski in kramarski (namesto 28.): Dolnja Lendava; za rogato živino, konje in kramarijo: Ormož — 30. julija tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor — 31. julija svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Dol pri Hrastniku, Marenberg, Pilstajin; živinski: Slov. Konjice — 1. avgusta tržni dan: Turnišče; goveji: Pišce; tržni dan za živila in prašiče: Trbovlje — 2. avgusta svinjski: Maribor; živinski: Sv. Lenart v Slov. goricah; živinski in kramarski: Dravograd — 3. avgusta svinjski: Križevci, okraj Murska Sobota, Brežice, Celje, Trbovlje; goveji in svinjski: Videm ob Savi.

Razgovori z našimi naročniki

Nižja pomorska vojna akademija. A. T. Ta šola se nahaja v Dubrovniku. Pouk prične dne 1. oktobra ter traja tri leta. Prošnje je vložiti do 1. avgusta na adjutanturo šole. Priložiti je treba: domovnico; krstni list (ne sme biti mlajši od 17 in ne starejši od 21 let); svedočbo o višjem tečajnem izpitu na kaki srednji šoli ali državni pomorski trgovski akademiji; odobrenje staršev ali varuha za vstop v šolo; pismena obveza, da boste po končani šoli vsaj šest let služili v vojski, odnosno mornarici. Imeti morate pri starosti 17 let obseg prsi najmanj 75 cm, teža 48 kg in višina 156 cm; pri 18 letih obseg prsi najmanj 77 cm, teža 50 kg in višina 158 cm; pri 19 in 20 letih obseg prsi 78 cm, višina 160 cm, teža pa pri 19 letih 51 kg, pri 20 letih 52 kg. Polagati je treba razen tega sprejemni izpit.

Vojna akademija. M. M. B. Za Vas prihaja v poštev nižja šola vojne akademije. Za sprejem se zahteva: jugoslovansko državljanstvo; popolno zobovje, ki ga ugotovi posebna komisija; najmanj dobro vladanje; starost nad 18 in ne nad 22 let; dovršenih osem razredov državne gimnazije ali realke z višjim tečajnim izpitom; odobrenje roditeljev ali varuha, potrjeno od oblasti; prevzem obveze, povrniti državi stroške, ako bi po sprejemu ne vstopili v šolo; pismena izjava, da pristanete na vse pogoje uredbe o vojni akademiji; obveza, da boste služili najmanj šest let v vojski. Prošnjo je nasloviti na upravnika vojne akademije v Beogradu do 10. avgusta, kdor pa mora delati še kak popravni izpit, ima podaljšani rok do 5. septembra.

Pravica na povračilo kavelje in odškodnino. H. M. Ako je bila kavcija položena le za jamstvo, da boste prevzeto delo pravočasno izvršili, tedaj imate pravico zahtevati njeno povračilo, ako ste se z dovršitvijo dela zakasnili le po krivdi sopogodbena (lastnika gozda). — Odškodnina (odhod na službo) Vašem in najetih delavcev bi Vam šla le za tisto dobo, v kateri ste mogli osnovano predvidevati, da bo lastnik odpeljal les iz riže. Čim ste pa videli, da lastnik z odvozom odlaša, bi morali namreč najete delavce zopet odpustiti, sam si pa poiskati kako drugo zaposlitev. — Ako je lastnik gozda z dogovorom prevzel nalogo, delavce prijaviti, odnosno zavarovati pri bolniški blagajni, imate, ako ste se pri delu brez lastne krivde poškodovali, pravico zahtevati od njega vse to, kar bi Vam bila nudila bolniška blagajna. Izgovor lastnika, da Vas bolniška blagajna ni sprejela, po našem mnenju ne drži, ker je prostovoljno zavarovanje možno.

Sporna meja. K. M. K. Ako se prepirata sosed za hruško, ki stoji tik Vašega posestva, se Vam zaenkrat ni ničesar bati, čeprav bi zemljemerec »meril v Vašo posest«. Ako smatra sosed, da je »v Vaši posesti nekaj njegovega«, bo moral — ker ste Vi očitno drugega mnenja — predlagati sodno določitev meje, in sicer v nespornem postopku, kjer ni treba zastopanja po odvetniku, odnosno mora odvetnika plačati dotični,

ki ga je najel. Sodišče bo moralo prvenstveno ugotoviti, kdo je zadnji mirno hasnoval od sosedov zahtevani kos zemljišča in bo po tem hasnovanju določilo mejo. Ker imate staro pričo, ki ve, da je »bila meja vedno tam kakor je sedaj«, ne bo mogel sosed ničesar doseči — seve, ako bo sodišče verjelo Vaši priči, odnosno ne bo imel sosed nasprotnih dokazov.

Sprejem v pazniško službo. J. O. Za službo paznika v kaznilnici je treba zaprositi ministra pravde, in sicer potom upravnika moške kaznilnice v Mariboru. Prošnjo je treba priložiti sledeče listine: krstni list (ne sme biti starejši od 30 let); zdravniško spričevalo; navrstveno spričevalo; domovinski list; dokaz o dovršeni vsaj ljudski šoli; uverjenje pristojnega vojaškega okrožja, da ste odslužili obvezni rok v stalnem kadru, razen, ako niste po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice kot edini hranitelj

Datum jesenske prireditve Ljubljanskega velesejma. Ker je vprašanje datuma rešeno, bo v Ljubljani spet velesejmska prireditev, in sicer od 31. avgusta do 9. septembra, na kar opozarjamo javnost in zlasti prijavljene razstavljalce pomladanskega velesejma, ki je moral biti odložen.

Drž. učiteljska šola v Mariboru — sprejem v I. letnik. Ministrstvo prosvete je odločilo, da se more v I. letnik vpisati 35 učencev in 35 učenk. Prošnje, naslovljene na ravnateljstvo in kolkovane z državnim kolkom za 10 din, je treba predložiti ravnateljstvu do 14. avgusta 1940. Priložiti je treba krstni list in izpričevalo o nižjem tečajnem izpitu (absolventi meščanskih šol izpričevalo o odlični ali prav dobro opravljenem završnem izpitu). Glede zdravja in posluha se bodo prosilci pregledali v sredo, 28. avgusta. Absolventi meščanskih šol bodo opravljali sprejemni izpit iz slovenščine 29. avgusta (pismeno) in 31. avgusta (ustno), iz matematike pa 30. avgusta (ustno); znati jim je treba snov, kakor je predpisana za prve štiri razrede gimnazij. Začetek vsak dan ob osmih. — Ravnateljstvo.

Praktični učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Mariboru bodo v prihodnjem šolskem letu oktobra, februarja in maja. Za prvi rok naj predložijo kandidati prošnje po uradni poti tako, da bodo dospele do 30. septembra 1940. Izpiti se začnejo v četrtek, 10. oktobra 1940. — Predsednik Izpitne komisije za praktične izpite učiteljev v Mariboru.

Kmetijska šola v Sv. Juriju ob juž. žel. prične letos celoletni tečaj 15. septembra. Šola je namenjena kmečkim sinovom, ki se žele izobraziti v kmetijski stroki, zlasti onim, ki se žele izobraziti v dobre kmečke gospodarje. Predpogoj je starost najmanj 16, največ 25 let. Mesečna vzdr-

nesposobnih zadrugarjev oproščeni službe v stalnem kadru; če ste zavezani plačati vojnice, morate predložiti potrdilo, da ste vojnice plačali, odnosno, da k plačilu niste zavezani, ker nimate dohodkov; potrdilo sodišča, da niste pod skrbstvom ali v konkurzu in da ni nad Vami podaljšana očetovska oblast; potrdilo državnega tožilstva, da niste bili s sodno razsodbo obsojeni na izgubo častnih pravic in tudi ne zaradi kakega nečastnega dejanja; samski list ali potrdilo, da ste vdovec brez otrok, ali da ste sodno ločeni od žene brez otrok; pismeno izjavo, poverjeno od sodišča, da se obvezujete služiti v pazniški službi najmanj tri leta. — Paznike v jetnišnicah okrožnih sodišč pa sprejema predsedništvo apelacijskega sodišča v Ljubljani in je prošnjo nanj nasloviti. Službe se razpisujejo po potrebi; ako boste prošnjo vložili brez razpisa, jo bodo najbrž obdržali v evidenci. — Poročiti bi se smeli šele po triletnem službovanju.

70 dni orožnih vaj — odrgovanje štiritedenske plače. A. Š. Delodajalec Vam mora izplačati celo štiritedensko plačo brez odbitkov za hrano in stanovanje in brez odloga. Ako ste na odbitek že pristali, Vam mora vsekakor vsaj ta zmanjšani zaslužek takoj izplačati.

Pošiljatev stare obleke v Nemčijo. I. I. Staro obleko bi smeli poslati v Nemčijo le v paketu, težkem kvečjemu 1 kg; v večji teži pošiljke niso dovoljene.

Preužitkarska (stanovajska) pravica druge žene očima. P. J. Za rešitev vprašanja, ali ima po smrti prve žene očima, katera si je izgovorila preužitek, pravico do preužitka tudi druga žena, je merodajen predvsem dogovor. Ako se ni o drugi ženi nič govorilo, tedaj po našem mnenju druga žena po smrti očima nima stanovajske pravice, zlasti, ker je o čim po smrti prve žene »prišel le na polovico preužitka«.

Plače poljedelcev. R. R. Za plačilo mezde poljedelskim delavcem žal ne obstoje nikake minimalne tarife. Višina je radi tega odvisna le od ponudbe in povpraševanja ter uvidenosti delodajalcev.

Vknjižba terjatve brez tožbe in odvetnika. T. Sp. V. 52. Vknjižba Vaše terjatve na dolžnikovem posestvu je sicer možna tudi brez tožbe in posredovanja odvetnika, a le, ako dolжник s tem soglaša in Vam izroči potrebno listino. Ako pa zadevne listine noče dati, odnosno podpisati, morate svojo terjatve najprej iztožiti (lahko sam brez odvetnika) in po pravomočnosti sodbe predlagati prisilno osnovo zastavne pravice — prav tako pri sodišču.

Naznanila

ževalnina je tako nizka, da jo zmore vsak kmečki gospodar, ki želi svojemu sinu, zlasti tistemu, ki ga je določil za svojega naslednika, priskrbeti potrebno kmetijsko izobrazbo. Prošnje je vložiti čimprej, najkasneje do 5. avgusta. Sprejemne pogoje kakor vsa potrebna pojasnila daje na željo ravnateljstvo te kmetijske šole. — Kmetje, dajte svoje sinove v kmetijsko šolo!

Gerečja vas. Vabimo na tombolo, katero priredi v nedeljo, 28. julija, prostovoljna gasilska četa v prostorih gostilne Franc Čelan v Slovenji vasi. Ker je čisti donos namenjen nakupu nove motorke, so prijatelji gasilstva vabljeni!

Češnjavec pri Slov. Bistrici. Da si ne bo kdo mislil, da pri nas spimo, naznanjamo vsem okoličanem, da priredi Prosvetno društvo v nedeljo, 4. avgusta, veliko javno tombolo s prav dragocenimi dobitki. Da ne bo komu pozneje žal, da se prireditve ni udeležil, vabimo že sedaj od blizu in daleč prav vse. Pridite!

Dijaški dom v Ptuj sprejema tudi letos za zmerno plačilo na stanovanje in hrano učence ptujске drž. realne gimnazije in meščanske šole. Zavod ima zračne, svetle in sončne učilnice ter spalnice; odmaknjen je od prahu in prometnih ulic. Prostora je za okrog 70 dijakov. Hrana je izdatna in dobra. Dijaki so pod stalnim nadzorom, imajo svoj dnevni red in pomoč pri učenju. Zavod je tik ob gimnaziji in le par minut oddaljen od Glasbene Maticе, kjer se lahko genci na željo staršev vpišejo ter strokovno izobrazijo v glasbi. Starši, ki nameravate poslati svoje sinove v naš zavod, pišite čimprej po prospekt. V njem dobite natančnejša pojasnila glede pogojev za sprejem. Prošnje za sprejem pošljite najkasneje do 10. avgusta na Vodstvo dijaškega doma v Ptuj.

»Gospodje močne roke«

Detektivska zgodba

(Nadaljevanje)

»To je nekaj skrivnostnega,« je naslednje jutro javil eden izmed detektivov policijskega predstojniku.

»Kaj še!« je ta zamahnil z roko. Ne da bi dal kako razlago, se je odpravil k Bradleyjevim.

»V strahove ne verujem,« je dejal ob vstopu. »Morilci niso mogli priti skozi ključno luknjico. Kaj torej?«

Gospodar ni odgovoril. Prožil je predstojniku list in rekel:

»Čitajte! Malo prej sem našel to pismo na svoji pisalni mizi. Pri stvari je najbolj čudno to, da pismonoša še sploh ni bil tu. Kaj pravite?«

Predstojnik ga je debelo pogledal in vprašal: »Pismo ni prišlo po pošti? — Hm... hm... Zanimivo! In kaj pišejo gospodje močne roke?«

Čital je: »Vi si drznete, z nami igrati? Pokazali smo vam, da lahko držimo besedo. Še enkrat vam bomo dali dva dni časa. Ako v tem času ne dobimo denarja, se bo en član vaše družine trdo pokoril...«

»Tega ne bom dopustil!« je obupno dejal Bradley. »Raje žrtvujem vse svoje premoženje!«

»Tega ne boste storili!« je odločno odgovoril predstojnik. »Uradno vam prepovedujem!«

»Zakaj? S kakšno pravico? S svojim premoženjem lahko razpolagam po mili volji, zlasti v takem primeru.«

»Ravno v tem primeru ne! S tem bi me ovirali pri nalogi, ki jo moram izvršiti kot varuh javne varnosti. Če boste izročili denar, boste pomagali lopovom, da se izmuznejo. Jaz moram dobiti čas za zasledovanje. Zato mi morate na častno besedo obljubiti, da brez mojega pristanka nič ne boste ukrenili. Če mi tega ne obljubite, vas bom moral dati pod ključ.«

»In medtem bo en član moje družine postal žrtev!« je bolešno odgovoril Bradley.

»Jaz bom skrbel, da se to ne bo zgodilo! Stražo v hiši bom pomnožil, tako da boste lahko popolnoma mirni.«

»Oh, moj Bog!« je vzdihnil Bradley. »Kaj bo, kaj bo? Do jutri popoldne bom počakal, potem pa bom izročil denar, da s tem rešim družino nevarnosti...«

»Do tedaj bomo gotovo našli kako sled,« ga je tolažil predstojnik.

Imel je glede zamotane zadeve svoje misli, ki jih pa ni hotel razodeti.

3.

Pri povratku v urad je predstojnik našel v pisarni tistega detektiva, ki je stražil na sprehajališču ob parku.

»No, kaj je novega?« je vprašal radovedno. »Ste kaj opazili?«

»Nastopal sem kot poulični muzikant. Imel sem zelene naočnike in dolgo brado. Skriva sem opazoval ljudi, toda nisem opazil nič sumljivega. Lopovi morajo biti zelo previdni. Nazadnje pa se mi je en sprehajalec le zdel sumljiv. Včeraj popoldne je večkrat šel po sprehajališču gor in dol. Dajal je videz, da nekoga pričakuje. Proti večeru je hotel oditi. Takrat sem ga poprosil za miloščino. Upal sem, da bo prišlo med nama do razgovora, v katerem bom doznal za kako malenkost. Tulec mi je dal novce, me ostro pogledal in odšel. Jaz sem mu sledil. Na koncu parka sta se mu pridružila dva moža, ki sta prej tudi postopala po sprehajališču. To je potrdilo mojo sumnjo, da imam opravka z gospodi močne roke. Tiči gotovo niso imeli mirne vesti, ker je tisti, ki mi je bil dal miloščino, živahno nekaj dopovedoval in nenadoma pogledal nazaj. Jaz sem se hlinil, ko da že ves čas tečem za njim. Dvignil sem dolarski novce in zaklical: Gospod, gotovo ste se zmotili. Do-

larski novce ste mi bili dali!« To je seveda bil samo izgovor. Ogledati sem si hotel svoje junake. Tulec mi je dopovedoval, da sem se jaz zmotil. Medtem so me vsi prebadali z očmi. Nato so odšli. Jaz sem hitro skočil za grm ter se z vso naglico preoblekel. Nato sem hitel za njimi. Toda bil sem prepozen, ker so medtem nekje izginili.

»Nič ne de!« je odvrnil predstojnik, ki je pozorno poslušal detektivovo pripovedovanje. »Tudi to, kar ste odkrili, je važno. Tako poznate lopove, ki so gotovo zapleteni v to zadevo. Medtem pa se je tudi v hiši zgodila neka posebnost.«

Nato je pripovedoval o drugem pismu. Ko je končal, se je obrnil k detektivu in rekel:

»Vi boste prevzeli stražo v hiši. Nastopati boste morali zelo previdno, da služinčad ne bo vedela, kdo ste. Vaša naloga bo, da izsledite, ali imajo lopovi res sotrudnika v hiši. Če je temu tako, ga bo gotovo prišel kateri izmed tistih treh obiskat. Kaj boste v tem primeru storili, vam bo pokazal položaj. Ste razumeli?«

»Da, gospod predstojnik.«

»Dobro. Zdaj pa pojdite! Nobene minute ne smemo izgubiti!«

★

Proti večeru naslednjega dne je g. Bradley spet dobil pismo, v katerem je med drugim stalo: »Le natrpajte svojo hišo s stražniki! To vam ne bo pomagalo. Imate še en dan časa!«

Bradley je prebledel in zajecjal:

»Moj Bog! Ali res imam opravka s peklenščki? Kaj naj storim?«

Nemirno je hodil po sobi gor in dol. Medtem so se nenadoma odprla vrata in v sobo je vstopila gospa Bradley. V roki je držala vizitko.

»William, kak klub je spet to? Ali si član?«

Pri tem mu je izročila vizitko. On je prebledel in čital: »Gospodje močne roke.«

»Kje si to našla?« je vprašal hlastno.

»V otroški sobi,« je odgovorila žena. »Toda kaj ti je? Ko stena si bled.«

Bradley je prijel ženo za roko in jo peljal k otomani. Sedla sta, nato pa ji je začel pripovedovati o grožnji »gospodov močne roke«. Nazadnje je izjavil, da bo naslednjega jutra zadostil njihovi zahtevi.

Po ženinem odhodu je poklical slugo in mu rekel:

»Janez, jutri zjutraj me boš spremljal. Za vsak slučaj pripravi samokresa.«

Nato je tudi slugi vse opisal.

»Strašno!« je ta licemersko odvrnil. »Gospod, če vas bo kdo napadel, vas bom branil do zadnje kaplje krvi!«

»Dobri ste, Janez!« je hvaležno odvrnil gospodar in odposlal slugo.

Noč je družina prebila v strahu, a zgodilo se ni nič posebnega.

(Konec sledi)

★

SMEJTE SE!

Nima počitnic

»Mali, zakaj jočeš?« vpraša gospod Pepčka.

»Ker moji bratje imajo počitnice, jaz pa jih nimam!«

»Zakaj pa jih nimaš?«

»Ker še ne hodim v šolo.«

Previdnost

»Ali znate šofirati?«

»Žal, ne znam.«

»Izvrstno! Ali bi bili tako prijazni, da bi za eno uro pazili na moj avto?«

Sijajno znanje

»No, fant, kako je bilo pri skušnji?«

»Izborno, oče. Profesor je bil silno prijazen z menoj in pobožen.«

»Kako pobožen?«

»Pri vsakem mojem odgovoru je sklenil roke in rekel: Moj Bog! Moj Bog!«

Dober strelec

»Izborno ste žadeli! Videl sem, kako je perje kar frčalo!«

»Čudno, saj sem vendar meril na zajca!«

Prisebnost

»Kako pozno pa je že?«

»Ena,« odgovori mož, ki je prišel ponoči iz gostilne. Koj nato pa udari ura trikrat.

»Ti, slišiš, ura je pa bila tri.«

»Ura jeclja,« odgovori mož mirno.

Potegavščina

»Ali si že slišal, da so trgovca tu na vogalu zaprli?«

»Zakaj pa?«

»Zaradi goljufije!«

»I, kaj pa je naredil?«

»Sneg je v peči sušil in za sladkor prodajal.«

★

Posesnik: »Vi ste hoteli imeti pri meni delo, a doslej še niste prišli, čeprav sem vam rekel, da lahko takoj pridete.«

Potepuh: »Nisem še prišel zato, ker imam še dva dinarja v žepu.«

★

UGANITE!

Katere pogačice ne moreš jesti?

(Pogačice v kolenu, ker je kost.)

Katero težo moramo imeti, da ne pademo?

(Ravnatežje.)

Koga tolčemo vedno po glavi, pa ne joče?

(Zebelj.)

Kje pusti pastir bič, ko pride domov?

(Na palici bičevnika.)

V čem sta si voz in želodec enaka?

(Nobeden ni, če je preveč obložen.)

Katera bolezen ni še nikoli razsajala na zemlji?

(Morska.)

★

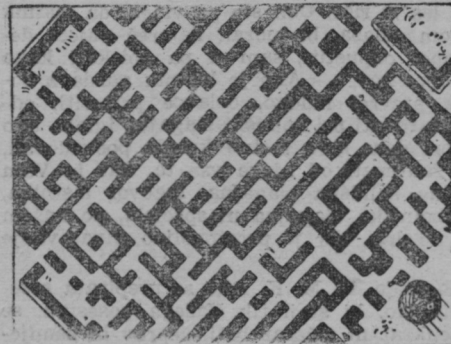
IGRAJTE SE!

Koliko je trikrat dve?

Vsak odgovori: šest. Ti pa dokaži, da je trikrat dve štiri. Kako boš to storil? Vzemí četverokoten kos papirja, ga prereži po sredi na dva dela in reci: »To je enkrat dve!« Nato vzemi prvo polovico, jo prereži in reci: »To je dvakrat dve.« Potem prereži še drugo polovico in reci: »Trikrat dve!« Na mizi bodo ležali štiri kosi papirja.

★

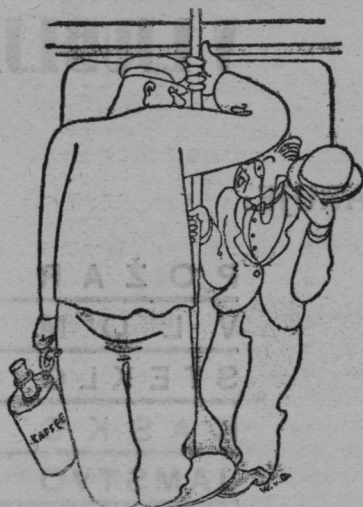
POIŠČITE!

Nogometno igrišče, ki ima tri gole namesto dveh. Spodaj v desnem kotu je žoga. Žoga mora seveda priti v gol. Kako in v katerega, to morate sami poiskati! Brez števila belih poti je po igrišču. Toda prava je samo ena. Poiščite jo!

Kdaj bo konec sedanje vojne**Kdo bo zmagal****Kako bo zgledal svet po vojni**

Vse to je napovedal pred 400 leti slavni prerok **NOSTRADAMUS**, čigar prerokovanja so se do-
slej čudovito izpolnila. Nostradamusova preroko-
vanja so išla sedaj tudi v slovenščini ter stane
knjiga 10 din. Pišite na naslov: J. Golec, Mari-
bor, poštni predal 32, ter priložite pismu znamke
za 12 din (10 din za knjigo, 2 din za poštnino),
pa boste takoj dobili to velezanimivo knjigo. 1035

SMEJTE SE!

»Oprostite mi, zdaj moram izstopiti!«

»Kaj pa to mene briga?«

»Seveda vas briga, saj stojite na moji nogi!«

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Prekljici, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20cm² 1 din, do velikosti 50cm² 2'50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

**Sprejemno učenko v prodajalno Tiskarne sv. Ci-
rila v Ptuj.** Zglasiti se je v naši prodajalni
Slovenski trg 7. Pogoji: celotna meščanska šo-
la ali nižja srednja šola in da je doma le iz
okolice Ptuja.

Kovaški vajenec se sprejme. Ivo Kosi, na Moti,
p. Slatina Radinci. 1047

**Oskrbnik, oženjen, z dobrimi, večletnimi spriče-
vali, išče službe.** Naslov v upravi. 1048

Služkinjo sprejemem. Zglasiti se dopoldne. Voš-
njak, Ptuj, Maistrova 8/I. 1072

**Iščem dva hlapca, enega h konju, enega h go-
veji živini.** Vstop 1. avgusta. Pernat Vinko,
posestnik in mesar, Ptuj. 1075

**Viničar, pošten in marljiv, z najmanj štirimi de-
lovnimi močmi, se sprejme v okolici Maribo-
ra.** Ponudbe na upravo pod »Zanesljiv 1076«.

Dekle, starejše, za deželo, se sprejme takoj. Pla-
ča dobra. Ponudbe upravi »Slov. gospodarja«
pod »Zanesljiva, pridna 1031«.

**Samostojna moč, katera zna kuhati, opravljati
hišna in vrtna dela, se išče za takoj.** Ponudbe
upravi »Slov. gospodarja« pod »Trgovina, go-
stilna, posestvo 1032«.

**Vajenca za trgovino z mešanim blagom, prid-
nega, poštenega, močnega, sprejme Ivan Traun,
Ptujška gora.** Prednost imajo podeželski dečki
z vsaj dvema meščanskima ali gimnazijskima
razredoma. 1052

Mlinarji! Prodajam dober par naravnih kamnov.
Takoj vzamem v uk mlinarskega vajenca.
Kocbek Alojz, mlin in oljarna, Stara gora 1,
p. Sv. Jurij ob ščavnici. 1058

Iščem majerja s 5—6 delovnimi močmi. Dobi
stanovanje, kurjavo, pijačo, vrt in 2 orala do-
bre zemlje, kakor tudi dobro plačo po dogo-
voru. Petar J. Miovič, Maribor, Aleksandrova
cesta 57. 1054

Iščem viničarja s 5—6 delovnimi močmi. Plača
po dogovoru. Petar J. Miovič, Maribor, Ale-
ksandrova cesta 57. 1057

Pekovski vajenec z dobro vzgojo se sprejme takoj.
Pekarna Auer, Pobrežje pri Mariboru,
Aleksandrova 4. 1051

**Sprejme se neoženjen gozdni čuvaj-lovec, ki je
že bil v taki službi in ki zna dobro kubično
meriti drva.** Upraviteljstvo Slivnica pri Ma-
riboru. 1050

Viničar s 4 delovnimi močmi se sprejme. Vpra-
šati v trgovini Cviki, Ptuj. 1049

Krojaškega vajenca iz bližine Maribora sprejme
Vide, Nova vas, Maribor. 1061

**Mlado, pridno dekle za gospodinjsko delo, in so-
darski vajenec se sprejmeta.** Sodarstvo Sulcer,
Maribor, Vojašniška 7. 1062

**Službo dobi v župnišču v Velenju hlapec, ki je
vajen konj.** 1066

**Poštena družina, ki ima veselje do sadjarstva in
vinogradništva, se išče na posestvo v Bosni.**
Pojasnila da: Slovenska seljačka zadruga v
Banjaluki. 1067

**Vajenca sprejme takoj avto-ličar in tapetnik Mi-
hael Burnik, Celje, Mariborska 15.** 1068

Kmečko dekle sprejemem takoj. Koemut, Studenci
pri Mariboru, Obrežna cesta 26. 1069

POSESTVA:

Na prodaj posestva od 30.000 din naprej. Znam-
ko za odgovor! Grošl Jožef, Slivnica pri Mari-
boru. 1055

**Posestvo takoj prodam ali dam za pet let v na-
jem.** Lovrenčič Jožef, Sp. Duplek, p. Vurberg. 1064

**Prodajam novo dvostanovanjsko hišo, ob banovin-
ski cesti.** Ogledati pri Černejšek, Levič, La-
porje. Sadonosnik najlepše rodi. 1046

**Lepa vila z velikim vrtom v Ptuj, na Tratah
št. 14, se bo 31. julija 1940 sodno dražbeno
prodala.** Najmanjši ponudek je 46.000 din. —
Dediči. 1077

RAZNO:

MOSTIN za napravljane izvrstne domače pijače.
Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor,
Gospodarska ulica 19. 525

**Strojno olje, cilinder olje, tovt mast kupujte ve-
dno v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljuto-
mer in Štrigova.** 1023

Kupujemo smrekovo skorjo po najvišjih cenah.
Ponudbe na anončni zavod Hinko Sax, Mari-
bor, pod »Tovarna«. 1021

Mlinsko vretenice iz litega železa s šestimi zobmi
kupim. Razdalja med zobmi 8, dolgost vrete-
na približno 16 cm. Petrinčič Anton, Jurklo-
šter. 1060

Vabilo na občni zbor Posojilnice v Frankolovem,
r. z. z n. z., ki bo dne 28. julija 1940 ob 3. uri
v prostorih Posojilnice s sledečim dnevnim re-
dom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev
računskega zaključka za leto 1939. 3. Volitev novega
odбора. 4. Sprememba pravil v smislu novega
zadružnega zakona. 5. Slučajnosti. — Ako ta občni
zbor ne bi bil sklepčen, se skliče pol ure pozneje
drugi, ki sklepa z vsakim številom navzočih članov.
— Načelstvo. 1053

**Redni občni zbor Posojilnice in hranilnice pri
Sv. Emi, r. z. z n. z., bo 4. avgusta ob 8 do-
poldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Po-
ročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev
računskega zaključka za leto 1939. 3. Spre-
memba pravil po novem zadružnem zakonu.
4. Volitve. 5. Slučajnosti. 1059**

**Hrastove doge vseh vrst kupujem po najvišjih
cenah.** Sodarstvo Sulcer, Maribor, Vojašniška
št. 7. 1063

Kupim gepl za stroj gonit. Naslov v upravni-
štvu. 1070

Šivalni stroj »Singer« za krojače, malo rabljen,
1700 din; za domačo uporabo 1300 din, prodaj
Ussar Alojz, Maribor, Trubarejva 9. 1071

»Jabius« za izdelovanje jabolčnika: snov, iz ka-
tere napravite izvrsten jabolčnik ali hruševac,
tudi brez naravnega sadjevca, po navodilu raj-
nega g. dr. J. Vošnjaka. S poštnino stane 50 li-
trov 43.—, 100 litrov 71.—, 150 litrov 103.—
dinarje. Že nad 1000 pohvalnih pisem! Glavno
zastopstvo: Franc Renier, Podčetrtek. 1073

**5 komadov pletenic (korp-steklenice) po 50 li-
trov in 8 komadov kant za petrolej po 50 litrov
poceni na prodaj.** Vprašati pri hišniku gostilne
Spacek, Maribor, Aleksandrova. 1078

Pozimi**bo
grozila
lakota****GOSPODINJE,**

pripravite vse mogoče jedi, shranjene v kozarcih in drugod!

Za vkuhanje vam nudimo:

Pergament papir, pola po din 1'— ali din 1'25

Pergament na metre, meter po " 4'—

Celofan papir z gumijevimi obročki po din 2'50, 3'—,

3'50 in " 4'50

Vrvca za vezanje, klobčič " 2'25

KUHARSKE KNJIGE VSEH VRST,

posebno še:

Humek, Sadje v gospodinjstvu din 24'—

Humek, Breskev in marelica " 10'—

Priol, Spravljanje in shranjevanje sadja " 15'—

Pčelnikov, Gospodinjstvo " 130'—

Prato, Nauk o gospodinjstvu " 160'—

Kališnik, Slovenska kuharica " 160'—

Tiskarna sv. Cirila, Maribor — Ptuj

MOSTIN

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvostne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 steklenico 20 din, za 2 ali več 25 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, poštnina povzete za 1 zavitek 10 din, za 2 ali več zavitkov 15 din.

Drogerija KANC,
Maribor,

Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner,

Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir,

Slovenski trg 11

MALA OZNANILA**RAZNO:**

Halo! Pomlad! Leto! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarnen, dobro uporabni, pristno-barvni, brez napak! »Paket serija H« 15—18 m prima oxfordov, turing in frenšev za posebno močne moške srajce v izbrano lepih vzorcih. »Paket serija M« 14—17 m za ženske obleke, dečke in predpasnike, deleni, kreton, druk, crepi itd. v najlepši sestavi. Vsak paket poštne prosto 155 din. Za enako ceno dobavimo gornja paketa tudi mešano, vsakega polovico. »Paket serija Z« 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč, in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 200.—, Z-4 250.— in Z-5 300.— din. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler traja zaloga. Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem **RAZPOŠILJALNICA KOSMOS**, Maribor, Razlagova ulica 24/II.

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenice 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 738

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike
so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, Koroška c. 5

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

P O Ž A R

V L O M

ST E K L O

K A S K O

J A M S T V O

N E Z G O D E

Z V O N O V E

Ž I V L J E N J E

K A R I T A S

*V s a k
slovenski gospodar zavaruje
sebe, svojce in svoje imetje
le pri naši zavarovalnici*

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vse te vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Centrala: Maribor
v lastni palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-